B. N. C.
FIRENZE
1110
9

Digitized by Google

1110

Arbor triū cō-ſanguinitatis. affinitatis. co-gnationiſq3 ſpūalis

Lectura notatu digna Venerandi optimarū Artiū. necnon iuris Pontificij Doctoris cōſultiſſimi. ſacre quoq3 Theologie inſignis palladij Louanienſ licētiati ꝓfundiſſimi dn̄i Nicaſij de Voerda Mahlinieñ nobiliſſimi Ducatus Brabātie alūni. hōis an̄ quartū etatis ſue annū oculis capti. viri tn̄ ingenij ſtupēdi. vna cū aliq̄t additionib9 hincinde recenter adiectis iterata recognitōe caſtigata ad ꝑfectū deſiderātiū nodos q̄ſi inextricabiles matrimoniū impediētes ſolerter ītelligere artificioſiſſime reportata

Pro arboris cōmēdatione Seba ſtiani Brant

Epigramma.

Sanguinis iſta gradus. cognataq3 iura docebit
Arbor. & a vetito poſſe cauere thoro
Hanc ſtudio optato diſce ingenioſe ſcholaris
Que bene ſi viſa eſt. cōmoda multa feret
Nam quę forte licent. cognatos. quęve repellant
Hic brauita dedit artibus omnijugis
Quippe prius nec te. iuris fortaſſe peritum
Credideris. (q̄uis magna digeſta legas)
Perſpecti fuerint noſtri niſi ſtipitis artus
Dicere ſeu valeas quis ſit vbiq3 gradus
Quod facile o lector (modo ſi ratione frueris)
Perficies. cepti nempe magiſter adeſt
Vtere fœlici precor o iucunde ſodalis
Ingenio. vt creſcas arboris inſtar. age

BIBLIOTECA NAZIONALE FIRENZE 1872

¶ Nicaſio Brabantino natione. Uordenſi patria. hoī doctiſſi-
mo. Qui mirꝫ dictu ꝛ qđ olim poſteritas plurimū ſtupēs admirabitur a
quarto natiuitatis ſue āno ocul' captꝰ. in clariſſimo Louanieſi gymnaſio li
berales ꝑmū artes didicit. theologicoſq; apices eouſq; aſcēdit. vt diuiniſ
ſime artis illiꝰ ſuſcipiēdoꝝ inſigniū magna cū laude ſit aſſecutꝰ facultatē
Deīn ad iuridicā academiā ꝯcedēs. ātiſtio iuri (qđ canonū vocāt) opam
ipendēs egregiā. adeo in eodē ꝓfecit vt doctorea ſit in ea inſignitꝰ ꝓfeſſio
ne. Preterea cū aplica haberet idulgētia ꝯceſſum vt ſacris noſtris ſacer-
dotalibꝰ initiaret. Mouēdis affectibꝰ cū ad ꝓplm doctiſſime ꝯcionaret. cīē
diſq; dulcibꝰ in ea re lachrymis idoneꝰ plurimū fuit. Firma adhuc etate
ab hac luce rapto. hocq; ſub marmore condito ꝛ ſepulto Rodolphus
langius Canonicus Monaſterienſis Epitaphion ſcripſit.

Ad tumulū (properās licet) hunc ſubſiſte viator
Et lege poſteritas queq; ſtupenda feret
Pellei iuuenis dydimus que contulit vrbi
Nicaſius nobis haudq; minora dedit
Ille ſuos ornat veluti miracula prodens
Germani ex noſtro ſic meruere decus
Ambo oculis capti vitam ſub nocte trahebant
Iuge. ſed o quantum pectore lumen erat
Hic Brabantiaca de Voerda meſſe quaterna
Expleta genitus lumine captus erat
Ianq; parat doctum clara academia (cecus
Sit licet) & iuuenem grammata nulla iuuent
Artibus excultum ſeptemq; Louania formant
Hincq; apices ſcandit Theologia tuos
Pontificum iura hinc diſcentem. enigmata legum
Soluentem ſtupuit vel ſchola docta virum
Dulcia cōmouit populo ſuſpiria. verbum
Seminat vt vite datq; ſalutis iter
Orbus erat viſu. mentis ſed clarior illi
Vis erat ad cuncta luxq; videnda potens
Que tulit in terris triſti caligine corpus
Damna. nouo fœlix lumine reddet homo

De arbore conſanguinitatis

Arbor cõſanguinitatis ad
oculũ. Quia ꝓbatio ad oculũ alias vincit. xxvij. q. j. c. Nec ali⸗
qua. Et ex oſtenſione facti q̄dam meliꝰ ꝑcipiũturq̧ eloquutõe
de donatõib. c. aplice. ꝟſus finẽ Hinc eſt ꝙ agroꝝ menſuratio ſubijcit ocul
xvi. q. iij. c. Inter memoratos. de ꝑſcriptõib. q2 iudicãte. C. finiũ regun⸗
doꝝ. l. iij. ventris inſpectio an mulier ſit pregnãs. ff. de ventre inſpic. l. j. lo
coꝝ pudicicie An mulier ſit virgo iueſtigatio. de ꝓbatõib ꝓpoſuiſti. An
otta de fri. ⁊ male. Et littere papales an ꝟe ſint an falſe. de crimine falſi.
Arbor igit ꝯſanguinitatis ꝑnecessaria vtriuſq̧ iuris ſtudentib ſic d3 forma
ri. Ponant p̃mo cellule aſcendentiũ. ſcdõ deſcẽdentiũ. tercio collateralium

Primo igit ꝓtrahat vna linea recta in cuius medio ponet vnꝰ circulꝰ
vacuus. ſupra quẽ circulũ ponent quattuor circuli in quoꝝ primo ſcribe⸗
tur pater ⁊ mater ⁊ ponetur vnus punctus rubeus ſupra ⁊ vnus niger in
fra. In ſecũdo ſcribetur auus ⁊ auia. ⁊ ponent duo puncta rubea ſupra et
duo nigra infra. In tercio ſcribet ꝓauus ⁊ proauia. ⁊ ponentur tria rubea
puncta ſupra. ⁊ tria nigra infra. In quarto ſcribet abauus ⁊ abauia. ⁊ po⸗
nent quattuor rubea puncta ſupra. ⁊ quattuor nigra infra. Similiter ſub
illo circulo vacuo ponent quattuor circuli. In primo ſcribet filius ⁊ filia
cum vno rubeo puncto ſupra ⁊ nigro infra. In ſecundo ſcribetur nepos ⁊
neptis ⁊ duo rubea puncta ſupra. ⁊ duo nigra infra. In tercio ꝓnepos et
ꝓneptis. ⁊ ponent tria rubea pũcta ſupra. ⁊ tria nigra infra In quarto ab
nepos abneptis. ponenturq̧ quattuor rubea puncta ſupra. ⁊ quattuor ni
gra infra. Et ſignificant rubea puncta cõputatõem ſm ius canonicũ. que
ideo ponuntur ſupra. quia ius canonicum maxime in matrimonialib in q̄
bus valde ſeruit cognitio graduũ excedit ius ciuile extra de ſecun. nup. c.
penul. ⁊ vltimo. Nigra aũt pũcta ſcãt ꝯputatõem graduũ ſm ius ciuile
habito reſpectu ad cellulã vacuã ſꝑ. que ſeruit ad ſucceſſiones q̄ fit ꝑ mor
tem. ⁊ ideo deſignantur ꝑ nigredinem. ☞ Additio

Conſiderandũ Ergo ꝙ inuenit ꝑ rubea pũcta excel
lẽtia iuris canonici ad ciuile maxie q̄
ad hunc caſum. vbi iſtruimur q̄ licite ꝯtrahere pñt. nec ne. ⁊ cũ matrimo⸗
niũ ſit ſacramẽtũ eccl̃ie i eo ꝑcipue lex minor ẽ canone. de ſecũ. nup. c. penu.
et vlti. Dicit canõ vltimus. cũ ſm Aplm. j. ad Choꝝ. vij. Mulier mor⸗
tuo viro ſuo ab eius ſit lege ſoluta. ⁊ nubẽdi cui vult tantũ in domino li⸗
beram habeat facultatem. nõ debet legalis infamie ſuſtinere iacturã. q̄ ls
poſt viri obitũ intra tẽpus luctus (ſc3 vnius anni ſpaciũ) nubat. conceſſa
ſibi tñ ab aplo vtitur poteſtate. cum in his preſertim ſeculares leges non
dedignantur ſacros imitari canones Ex illo. c. habetur ꝙ ilico poſt mor⸗
tem mariti ſoluitur mulier a lege ipſius Vñ in alio ſeculo non recogno⸗
ſcunt ſe pro coniugib. vt in. c. licite. xxxij. q. vij. vbi d3 Carebit vxor ſacra⸗
mento coniugij ſi mortuus fuerit vir eius. Hec ſunt Auguſtini verba vbi
ſupra canoniſata Et loquitur Augꝰ. de naturali morte non miraculoſa.
q3 Sandulphus dt nõ eſſe mortem vbi reſuſcitatio ſit ſecutura. ſed potius
diuinã quãdã vocatõem. ideoq̧ tũc nec matrimoniũ diſſoluit nec cetera

amittunt. Sed morte naturali diſſoluit matrimoniũ. ff. pro ſocio cum duobus. §. idem Sed baptiſmus non deletur morte vel aliqd aliud .in quo confertur gratia vt ordo. Unde reſuſcitatus non eſt denuo ordinandus. nec anima ſemel baptizata ſi millies quis reſuſcitaretur ad vitam eſt baptizanda. Hec ſuper. c. licite

Secũdo nota ſm Panor. ꝙ leges ciuiles in iſtis ꝑſertim ſpũalib; ſubiciũtur dictis apli ꝛ canonũ. Et ꝑ iſtã rõnem q̃ ponit in fine littere. ſcꝫ cuꝫ in his ꝑſertim ꝛc. ꝙ oẽs leges ciuiles que ex aliqua cauſa ſpeciali ꝓhibẽt matrimonia ꝯtrahi vt intra tempus luctus ꝓpter turbatõem ſanguinis vt in. l. liberoꝝ. ff. de his q̃ no. infa. Uel ne ſuſpicio ex feſtinatione oriatur marito. vt in auc. de reſti. ꝛ ea q̃ pa. xi. menſe. §. verum. Item in matrimonio interdicto inter pupillam ꝛ tutorem ſeu curatorem ꝛ liberos eorum. vt C. de interdic. matri. inter tu. ꝛ pupil. ꝑ totũ. Item inter rectorẽ ꝓuincie ꝛ ꝓuincialem. vt. C. ſi rector ꝓuin. l. j. recipiũt correctõem a lege canonica. Et nota bñ hoc dictũ ꝛ tenebis ſemꝑ (inquit Panor.) menti ꝙ hodie licite ꝯtrahit matrimoniũ iter pupillã ꝛ tutorẽ ſeu curatorẽ ſeu eoꝝ liberos vel alias ſupra enũeratas ꝑſonas Itẽ ꝙ lex ſeculariũ nõ pt ꝓhibere matrimoniũ ad tẽpus vel etiã inter certas ꝑſonas Et idem ꝑ oĩa ſequit Arc. ꝯſilio. xxxv. hec Panor. ſuꝑ penulti. ꝛ vlti. canonib; de ſcđis nup. Pauliſꝑ digreſſus ſum. ¶ Hucvſq; additio. textus ſequitur

Iſtis aũt ſic formatis in linea recta ꝓcedendũ eſt ad lineas collaterales. Et ṗmo ad latus dextꝝ circuli in q̃ regitur pater ꝛ mater. ꝓtrahetur vna linea trãſuerſalis habens quattuor circulos. In q̃rum primo ponetur frater. In ſecũdo fratris filius In tercio fratris nepos In quarto fratris ꝓnepos. In ṗmo circulo ponetur ſupra vnum punctũ rubeũ. ꝛ infra duo nigra. In ſcđo ponẽtur duo rubea ſupra. ꝛ infra tria nigra. In tercio tria rubea ſupra. ꝛ quattuor nigra infra. In quarto quattuor rubea ſupra et q̃nq; nigra infra. Silr ad ſiniſtꝝ lat⁹ ꝓtrahetur vna linea cũ q̃ttuor circulis. In q̃rum ṗmo ponet ſoror. In ſecũdo ſororis fili⁹ vel filia. In tercio ſororis nepos vel neptis. In quarto ſororis ꝓnepos vel ꝓneptis. ꝛ ponẽtur puncta eodẽ mõ ſicut poſita ſunt ad dextꝝ latus. Deiñ ad latus dextrũ aui ꝓtrahetur vna linea trãſuerſalis hñs q̃ttuor circulos In quorũ ṗmo ponet patru⁹ ꝛ amita. ꝛ ponẽtur duo puncta rubea ſupra ꝛ tria nigra infra In ſcđo ponet frater patruelis ꝛ amitin⁹ Soror patruelis ꝛ amitina Et ponent duo pũcta rubea ſupra ꝛ quattuor nigra. In tercio ponetur horum filius ꝛ filia. ꝛ ponẽtur tria puncta rubea ſupra. ꝛ q̃nq; nigra infra. In quarto hoꝝ nepos ꝛ neptis Et ponẽtur quattuor rubea puncta ſupra et ſex nigra infra Silr ad latus ſiniſtꝝ aui ꝓtrahetur vna linea trãſuerſalis habens quattuor oculos In quoꝝ ṗmo ponet auũculus ꝛ matertera. In ſecundo cõſobrin⁹ ꝛ conſobrina In tercio horum filius ꝛ filia. In q̃rto horum nepos ꝛ neptis. ꝛ fiant puncta ſicut ad dextrum latus Deinde ad latus dextrum proaui linea trãſuerſalis q̃ttuor habens circulos ꝓtrahet In q̃rũ ṗmo ſcribet patru⁹ magn⁹. ꝛ amita magna. ꝛ ponẽtur ſupra tria pũcta rubea. ꝛ infra q̃ttuor nigra. In ſecũdo ꝓpior ſobrin⁹ ꝛ ſobrina. et tria puncta rubea ſupra. ꝛ quinq; nigra infra. In tercio hoꝝ filius ꝛ filia. ꝛ tria puncta rubea ſupra ꝛ ſex nigra infra. In quarto horum nepos ꝛ

neptis ꝛ quattuoꝛ rubea pūcta ſupꝛa. ꝛ ſeptē nigra infra. Siılr ad ſiniſtruꝫ latus ꝓtrahetur linea cū quattuoꝛ circulis. Jn quoꝝ ꝑmo ponetur auūculus magnus. ꝛ matertera magna. Jn ſecūdo ꝓpioꝛ ſobꝛinus ꝛ ſobꝛina Jn tercio hoꝛū filius ꝛ filia. Jn quarto hoꝝ nepos ꝛ neptis. Et puncta ponentur ſicut ad dextrū latus ſunt poſita. Expoſt protrahetur linea ad latus dextrū abaui cū quattuoꝛ circulis. In quoꝛum pꝛimo poneꝛ ꝓpatruus ꝛ ꝓamita. ꝛ ponētur tria rubea puncta ſupꝛa. ꝛ quinqꝫ nigra infra. Jn ſecūdo hoꝝ filius ꝛ filia ꝛ quattuoꝛ pūcta rubea ſupꝛa. ꝛ ſex nigra īfra Jn tercio hoꝝ nepos ꝛ neptis ꝛ quattuoꝛ pūcta rubea ſupꝛa. ꝛ ſeptem nigra infra Jn quarto hoꝝ ꝓnepos ꝛ ꝓneptis ꝛ quatuoꝛ rubea puncta ſupꝛa ꝛ octo nigra infra. Siliter ad ſiniſtrū latus protrahatur vna linea quattuoꝛ habens circulos. Jn quoꝝ ꝑmo ponetur pꝛoauūculus ꝛ ꝓmatertera Jn ſcdo hoꝝ filius ꝛ filia. In tercio hoꝝ nepos ꝛ neptis. Jn quarto hoꝝ pꝛonepos ꝛ pꝛoneptis. Et ponentur puncta eodem modo ſicut ad dextrum latus ſunt poſita

Circa arboꝛē cōſanguinitatis

nūc foꝛmatā Notandū ꝑmo. Cōſanguinitas eſt attinētia ſiue ꝓximitas ꝑſonarū ex eo pꝛouenięs ꝙ vna deſcēdit ab altera vel ambe ab vna tercia In hoc ꝙ dꝛ vna ab altera tangiꝛ ꝯſanguinitas in linea directa aſcendentiū ꝛ deſcendentiū Per hoc vero qꝺ dꝛ. vel ambē ab eadē. tangiꝛ ꝯſanguinitas collateraliū. Per hoc qꝺ dꝛ ꝑſonaꝝ pluraliter. notaꝛ ꝙ non niſi inter diuerſas ꝑſonas ꝯſanguinitas eſſe poteſt. ¶ Alij dicūt ꝙ ꝯſanguinitas eſt vinculum ꝑſonaꝝ ab eodem ſtipite deſcendentiū carnali ꝓpagatōe cōtractum. Jn qua definitōne dꝛ ꝑmo. ab eodem ſtipite deſcendentiū.. vt remoueatur affinitas. qꝛ licet ibi ſit vinculū ꝑſonaꝝ. nō tū eſt ibi ꝯſanguinitas. Et dꝛ carnali ꝓpagatōne ꝯtractum. vt remoueaꝛ vinculū ſpūalis cognationis ꝛ etiā adoptionis. Dicitur aūt ꝯſanguinitas quaſi ſanguinis vnitas. a con ꝛ ſanguine. qꝛ de ꝯmuni ſanguine deſcēderunt. Unitas vero ſanguinis eſt duplex. mediata ꝛ īmediata. Jmmediata inter patrem ꝛ filium. Mediata inter patrem ꝛ nepotem. vel inter collaterales inter ſe. Et hoc mō ſtipes ꝓpꝛius eſt in ꝓpoſito vnde qs īmediatius deſcēdit carnali ꝓpagatōne. Stipes vero ꝯmunis eſt ille vnde aliqui plures pariter immediatius deſcendunt quaſi rami ex trunco.

Notandū Scdo Linea eſt collectio ꝑſonaꝝ ab eodē ſtipite mediate vel īmediate deſcendentiū gradus ꝯtinēs ꝛ numeros graduū ꝑ puncta. vt ſupꝛa factū fuit diſtinguēs. Et diuidiꝛ in rectā ſiue directā. ꝛ collateralē ſiue tranſuerſalē. Linea recta eſt qua vna ꝑſona recte ꝛ directe trahit ſanguinē ab alia mediate vel īmediate. Jmmediate. vt filius a patre. mediate vt nepos a patre. Et illa eſt aſcendentiū numerando a Phares aſcendēdo vſqꝫ ad abauū. Et ē deſcendentiū numerando a Phares vſqꝫ ad abnepotē. Linea vero collateraꝛ ſiue trāſuerſalis eſt in qua vna ꝑſona nō ſic ſanguinem trahit ab alia. ſꝫ vna ſtat alteri ad latus. vt duo fratres vel ſoꝛoꝛes ꝛ ab eis deſcendētes. Et talis linea collateralis eſt duplex. ſcꝫ equalis ꝛ inequalis Linea collateralis eqlis ē.

vbi due ꝑſone collaterales in ſua linea eq̄liter diſtāt in gradu a cōi ſtipite
eoꝝ. vt duo fratres ⁊ eoꝝ filij. Linea ſcḋo collateralis inequalis ē vbi ꝑſo/
ne collaterales in linea ieq̄liter diſtāt in gradu a cōi eoꝝ ſtipite. vt Pha
res ⁊ filiꝰ fratris eius ☞ Seq̄tur Additio

Cōſiderādū Scḋo. ſm Ariſtotelē. viij. ethicoꝝ. Omnis amicicia in ꝯmunicatōe quadā ꝯſiſtit. qꝛ ātē amicicia ligatio ſiue vnio q̄dā ē. Jdeo ꝯmunicatio q̄ ē amicicie cauſa vinculū dꝛ. Et dꝛ potius ꝯſanguinitas q̄ꝫ carnalitas. ſm doctorē ſctm̄ i ſcrip. quarti. diſt. xl. q. j. ar. j. ad q̄rtū. Quia illud qḋ ꝓxime ꝯuertit in ſemen eſt ſanguis. vt ꝓbat lib. xv. de aialibꝫ. ⁊ ꝓpter hoc vinculū qḋ ex ꝓpagatōne carnali ꝯtrahitur ꝯuenientiꝰ dꝛ ꝯſanguinitas q̄ꝫ carnalitas. Et ꝙ aliq̄n vnus ꝯſanguineus dꝛ eſſe caro alterius. hoc ē inq̄ꝫtū ſanguis q̄ in ſemen viri aut menſtruū ꝯuertit eſt potentia caro ⁊ os. Hec ille. ⁊ ꝑpulchre Nec id ſilētio ꝑtereundū eſt. ꝙ ꝯmunicatio q̄ in ipā ꝯſiſtit amicicia eſt triplex. Una eſt ſm habitudinē ꝑncipij ad ꝑncipiatū. vt patris ad filiū. Scḋa ꝑncipiati ad ꝑncipiū. vt filij ad patrē. Tercia ſm habitudinē eoꝝ q̄ ſunt ab eodē ꝑncipio ad inuicē. vt fratris ad fratrē vel ſororē. Et qꝛ pūctꝰ motus lineā facit. ⁊ ꝑ ꝓpagatōem pater quodāmō deſcendit in filium. Jdeo ſm dictas tres habitudines tres diſtinguunt linee ꝯſanguinitatis deſcē dentiū certe ſm ꝑmā. aſcendentiū ſm ſecundā trāſuerſaliū penes terciā. Sꝫ qꝛ ꝓpagatōis motus nō q̄eſcit in vno termino. ideo ꝯtingit ꝙ patris eſt accipe patrē. ⁊ filij filiū. ⁊ ſic deinceps. Et ſm hos diuerſos ꝓgreſſus diuerſi gradus in vna linea inueniunt. Et qꝛ gradus cuiuſlibet rei ē ꝑ aliq̄s illius rei. gradus ꝓpinquitatis nō pt̄ eſſe vbi nō eſt ꝓpinq̄tas. ideo identitas ⁊ nimia diſtātia gradus tollūt. Nullꝰ eñ ſibi ipi ꝓpinquus eſt. ſicut nec ſibi ſilis. Et dicunt gradus ad ſilitudinē graduū ſcalaꝝ vel locoꝝ ꝓcliuiuꝫ. qꝛ ita gradimur de ꝓximo in ꝓximum. ff. de gradibꝫ. l. iuriſ cōſultus. §. gradus ☞ Additio.

Cōſiderādū Tercio. Dicit in ſcḋo notabili vel notandum. de linea collaterali equali ⁊ inequali ¶ Ubi ꝯſiderandū eſt. linea collateralis eq̄lis ē. q̄n eq̄les ſunt cellule ab vtriꝙ ꝑſonis iudicādis in gradibꝫ (ſiue ſint pares ſiue ipares) ad cōem. eo tñ excluſo. ſtipitē. Verbi gratia. Phares ⁊ ꝓpatrui ꝓnepos ſunt in linea collaterali equali patris atqꝫ numeri. pater. Phares. ⁊ nepos ꝓpatrui faciūt lineā collateralē equalem imparis numeri. Sic ꝑ oppoſitum linea collateralis inequalis eſt q̄n ab altera ꝑſonaꝝ alteri ꝯparandaꝝ pauciores ſunt cellule ad ꝯmunē ſtipitē excluſiue. verbi gratia. Phares cum fratris filio facit lineam collateralē inequalē. filius Phares cū nepote fratris lineā collateralē inequalē. vt patꝫ practicāti. Tm̄ de illis additionibꝫ Nunc ad materiam ꝑncipalem redeundo.

Notādum Tercio. ꝙ gradꝰ ē habitudo diſtātiū ꝑſonarū q̄ cognoſcit q̄ꝫta diſtātia due ꝑſone iter ſe dr̄ñt Et dꝫ intelligi habitudo. id ē mēſura ſiue reſpectꝰ ſeu ꝯſideratio diſtātie inter ꝑſonas de q̄bꝫ queritur. qꝛ gradus eſt menſura ſubſtantie

☞ Sequitur additio

Cōſiderandū Quarto Ubi etiā notare decet ꝙ ꝑſone q̃ diſtant equaliter a ꝯmuni parente ſiue ſtipite dicunt̃ eſſe in gradu ⁊ facere gradū. q̃ vero inequaliter ſe habēt ad cōmunē (eo tñ excluſo) ſtipitem. dicunt̃ diſtare gradu. xxxv. q. v. c. porro. et. c. parentela. Huc uſqꝫ additio

Notādum Quarto. ꝙ ideo cellula vacua remāſit ſiue circulus. qꝛ nō ꝑr i illo circulo ſcribi nomē appellatiū ꝑſonale. quale eſt pater filius. eo ꝙ ꝑſona q̃ ibi ponit̃ interdū ē pater qñ ꝯpatur ad deſcēdentes. ⁊ interdū filius qñ ꝯpat̃ ad aſcendentes. ⁊ interdū frater reſpectu ꝓximoꝝ collateraliū. Uel igit̃ cellula vacua remāſit vt ſit quaſi ſedes vacua cuiqꝫ patens. ſiue ſit vir vel mulier. vt q̃ſqꝫ hō cōputare volens ſuam ꝯſanguinitatē ſciat ſe imaginarie ibi locanduꝫ. ⁊ ſic nō tm̄ vni ſed infinitis debet deſeruire.

Notādum Quinto. ꝙ cellule in arbore poſite incipiunt a duplici caſu. a ntō ſcꝫ ⁊ grō Que a ntō incipiūt ſicut abauus abauia. pauꝰ pauia ⁊c. ſumūt denoīatōeꝫ a cellula vacua vl̃ circulo. Sꝫ a grō incipiētes nomē recipiūt a cellula ſiue circulo ꝑ ntm̄ incipiēte īmediatꝰ in eadē linea ſuppoſita. vt hoꝝ filiꝰ filia. eoꝝūdē nepos neptis ⁊c. qđ ideo fit. qꝛ ibi deficiūt termini ꝓxi ꝯſanguinitatꝫ incōplexi et ḡ oportuit ꝯplexe exp̄mi. A ntō ṗo incipientes ſumunt nomē a cellula vacua. qꝛ oportuit arborē deſcribi in reſpectu ad aliqđ. cuꝫ termini eius ſint reſpectiui. ⁊ ꝯueniēter fit in ordine ad vnū ad vitandū ꝯfuſionē. ⁊ q̄a illa cellula ē media. iō ꝯuenientius reſpectu eius fiebat. Et q̄uis ipſa ſit vacua a noīe ꝑſonali. vt ſupra tactū fuit. ṗt tñ fingi vnū nomen ꝓꝑiū. qđ nō debet inſcribi. ⁊ ſit gratia exempli Phares q̄ eſt quintus ab Abraam in linea ſaluatoris dñi noſtri Jeſu chriſti

Notādum Sexto. ꝙ deſcendēdo ad practicam iſtius arboris ad cognoſcendū diſtantiā ꝑſonaꝝ vtroqꝫ iure aliq̄ ponēde ſunt regule. Et qꝛ iuxta tacta in notabili ſcđo duplex eſt linea. ſcꝫ recta ſiue directa. ⁊ collateralis ſiue trāſuerſalis. Primo ponēda eſt regula de linea recta q̄ ē aſcendentiū ⁊ deſcendentiū. ⁊ ē iſta. Quot ſunt ꝑſone de qbꝫ querit̃ intermedijs ꝯputatis vna dempta. tot ſunt gradus inter eas vtroqꝫ iure canonico ⁊ ciuili. Exēplū in noſtra arbore. Si q̄ratur q̄tū diſtat Pharres ab abauo. numerabit̃ a Phares incluſiue ad abauū incluſiue. ⁊ qꝛ ibi ſunt quinqꝫ ꝑſone. ideo vna dempta diſtat ab eo quarto gradu vtroqꝫ iure. a ꝓauo tercio. ab auo ſcđo. Siliter ſi q̄rat̃ q̄tū diſtat Phares a nepote ſuo numerabitur a Phares vt ſit ibi vna ꝑſona deſcendendo ad filium. ⁊ ſunt due ad nepotem. ⁊ ſunt tres ad ꝓnepotem et ſunt quattuor ad abnepotem. ⁊ ita diſtat Phares ab abnepote ſuo quarto gradu. Debet aūt in iſta ꝯputatōne ſemꝑ vna ꝑſona demi. Rō qꝛ opꝫ vnā ꝑſonā ſubſiſtere ꝑ ſe a ṗncipio tanq̄ terminū q̄ ſe ſola vel ad ſe nō facit gradum. quia ſicut ꝯſanguinitas ſic ⁊ gradus nō eſt niſi vnius ad alterum. ⁊ vltra eundo. Debet ergo illa ꝑſona que eſt terminus demi

qꝛ nõ eſt gradus ſed ꝑncipium graduũ. quemadmodũ iturus ſtat ꝑmo
in termino. ⁊ ibi ſtando non facit gradum vel paſſum. ſed vltra eundo
Deinde videndũ eſt de collateralibꝰ. Pro quo opoꝛtʒ ꝑmo videre q̃ ꝑſo/
na ſit ſtipes illaꝝ ꝑſonaꝝ. de quaꝝ diſtantia querit̃. Et eſt illa ꝑſona ſti/
pes a qua deſcendunt ꝓxime (vt dictũ eſt ſupꝛa) ille ꝑſone de qͥbꝰ querit̃.
Verbi gr̃a. ſi queratur ꝗ̃tum diſtat Phares a ꝓpatruo ſuo aut filio. ne/
pote vel ꝓnepote ꝓpatrui. ſtipes eſt illa ꝑſona que ponitur in recta linea
a cuiꝰ latere venit circulꝰ vel cellula in quo vel qua ponit̃ ꝓpatruus. ⁊ eſt
abauus. Sil'r ſi querat̃ ꝗ̃tum diſtat phares a patruo magno cũ alijs in
eadẽ linea. ſtipes eſt ꝓauus. Sic ſi querat̃ de phares ⁊ patruo ſtipes eſt
auus. ¶ Ad ſciendũ ꝗ̃ iſtaꝝ ꝑſonaꝝ diſtantiã iure ciuili datur iſta regula
vnica Quot ſunt ꝑſone nũerando a phares incluſiue vſqꝫ ad ſtipitem ex
cluſiue. ⁊ ꝓcedẽdo ad latus ſtipitis vſqꝫ ad ꝑſonã a q̃ diſtat totto gradu
diſtat Phares ab illa ꝑſona iure ciuili. Verbi gr̃a. ſi querat̃ ꝗ̃tum diſtat
Phares a ꝓpatruo. nũerabit̃ a phares dicendo vna ꝑſona aſcẽdendo cõ
ſequẽter pater due ꝑſone. auus tres ꝑſone. ꝓauus q̃ttuoꝛ. ⁊ tũc ꝓcedetur
ad latus abaui. ⁊ repitur ibi ꝓpatruus dicendo quinqꝫ. et ita Phares et
ꝓpatruus ſuus iure ciuili diſtãt in q̇nto gradu. Phares ⁊ filius ꝓpatrui
in ſexto. Phares ⁊ nepos ꝓpatrui in ſeptimo. Phares ⁊ ꝓnepos eiuſdeꝫ
in octauo. Sil'r ſi q̃rat̃ ꝗ̃tum diſtat Phares a patruo magno iure ciuili.
tũc ſtipes eſt ꝓauus. Nũerabit̃ ergo ſic. Phares ſit vna ꝑſona. pater due
auus tres. ⁊ tũc dimittet̃ ſtipes ⁊ ꝓcedetur ad latus ꝓaui in ꝑmo circulo
et ibi reperitur patruus magnus. diſtant ꝗ̃ in quarto gradu. ⁊ Phares ⁊
ꝓpioꝛ ſobꝛinus in quinto. filius in ſexto. nepos in ſeptimo. Et ita faciliter
pt exemplificari de alijs. ſʒ quãdo auus eſt ſtipes vel qñ pater eſt ſtipes
Et licet doctoꝛes ponant de iſto diuerſas regulas diſtinguendo de linea
equali ⁊ inequali. per iſtam tamen vnicam regulam ſemꝑ reperitur gra/
dus iure ciuili. Neceſſe tamẽ eſt ſcire quando perſone ſint in linea equali.
et quando in inequali ꝓpter ea que ſtatim dicentur. Sed ad ſciendum
hanc diſtantiã iure canonico alia datur regula etiã vnica Pro cuius intel
lectu ſcire opoꝛtʒ. quando queritur de duabꝰ ꝑſonis que ꝑſona diſtat re/
motius a ſtipite. tunc eſt iſta regula. ꝙ numerãdo ab illa ꝑſona ſiue pona
tur in latere ſiue in recta linea incluſiue que remotius diſtat a ſtipite vſqꝫ
ad ſtipitem excluſiue totto gradu diſtãt inter ſe iure canonico. Verbi gr̃a
Si queratur ꝗ̃tum diſtat Phares a ꝓpatruo iure canonico. videndum
eſt quis ſit ſtipes iſtarum perſonarum. et eſt abauus. Deinde videndũ
eſt quis remotiꝰ diſtet ab abauo an Phares. an ꝓpatruus. ⁊ clarum ẽ
ꝙ Phares remotius diſtat. numerabitur ergo a Phares incluſiue vſqꝫ
ad abauum excluſiue. ⁊ reperiuntur quattuoꝛ perſone. ergo Phares di/
ſtat a ꝓpatruo iure canonico quarto gradu. et eodem gradu diſtat a
filio. a nepote. et a pꝛonepote. Similiter ſi queratur ꝗ̃tum diſtat Pha/
res a patruo magno. Videndum eſt quis ſit ſtipes. et eſt ꝓauus. Nu/
merabitur ergo a phares incluſiue vſqꝫ ad pꝛoauum excluſiue. ⁊ reperi/
untur tres perſone. ergo Phares diſtat a patruo magno in tercio gradu
iure canonico. Eodem gradu diſtat a pꝛopioꝛe ſobꝛino et a filio pꝛopio/
ris ſobꝛini. Sed ſi queratur quantum diſtat Phares a nepote pꝛopi/

Conſanguinitatis:

oꝛis ſobꝛini. Uidendū eſt an Phares remotius diſtet a ſtipite an iſte ne-
pos ꝓpꝛioꝛis ſobꝛini ⁊ reperitur ꝙ nepos remoti⁹ diſtat Numerādū ē ergo
a nepote ꝓpioꝛis ſobꝛini īcluſiue vſq; ad ſtipitē.ſcʒ ꝓauū excluſiue ⁊ repe
riuntur quattuoꝛ perſone ergo Phares diſtat a nepote ꝓpioꝛis ſobꝛini
q̄rto gradu iure canonico. Silr̄ ſi querat̄ q̄ꝫtum diſtat Phares a patruo
ſuo videndum eſt quis ſit ſtipes ⁊ repitur ꝙ eſt auus Numerabitur ergo
a Phares incluſiue vſq; ad auum excluſiue ⁊ reperiuntur due ꝑſone ergo
Phares diſtat a patruo ſuo ſecūdo gradu iure canonico ⁊ eodē gradu di-
ſtat a fratre patruele Sed ſi queratur q̄ꝫtum diſtet Phares a filio fratris
patruelis repitur ꝙ iſte filius remoti⁹ diſtat a ſtipite q̄ꝫ Phares ergo nu-
merandū eſt ab iſto filio incluſiue vſq; ad ſtipitē ſcʒ auum excluſiue ⁊ repe
riuntur tres ꝑſone.ergo Phares diſtat a filio fratris patruelis tercio gra-
du iure canonico. Silr̄ ſi querat̄ de Phares ⁊ de nepote fratris patruelis
reperit̄ ꝙ nepos iſte remotius diſtat a ſtipite.ergo numerandū eſt ab iſto
nepote incluſiue vſq; ad ſtipitē.ſcʒ auū excluſiue ⁊ reperiunt̄ quattuoꝛ per
ſone.ergo Phares diſtat a nepote fratris patruelis in quarto gradu iure
canonico Et ita p̄t formari ſtipes pater ⁊ eodē mō dicēdū ē ſicut iā.d. Et
ſi querat̄ de illis que ponunt̄ in ſiniſtro latere.idē eſt ſicut de alijs dictū eſt

Et qꝛ aliquis dubitare poſſit q̄liter ꝑſone poſite a ſiniſtro latere diſtāt
a ꝑſonis poſitis in dextro latere Jccirco ſciēdū.ꝙ inter illas ꝑſonas cōiter
nō ē aliq̄ attinētia ⁊ ſic nō ē q̄rendū de caꝝ diſtātia Nā auūcul⁹ meus q̄
eſt frater matris mee nō attinet patruo meo q̄ eſt frater patris mei Nam
ille ꝑſone q̄ ponunt̄ a ſiniſtro latere referūtur ad matrē vl̄ auiā vl̄ ꝓauiā ⁊
ſic ꝯſequēter Et ſi tūc vlteri⁹ q̄rat̄ q̄liter diſtāt ꝑſone poſite a latere dextro
inter ſe ¶ Tūc ſciendū Si q̄rat̄ de diſtātia iure ciuili tūc nūerandū eſt ab
vna ꝑſona poſita a latere ad circulū poſitū in linea.deīn aſcēdat̄ vſq; ad ſti
pitē ⁊ ꝓcedatur lateraliter vſq; ad ꝑſonā aliā de q̄ q̄ritur. ¶ Si q̄rat̄ quā
tū diſtat ꝓnepos fratris Phares a ꝓnepote ꝓpatrui ipi⁹ Phares Nūera
bit̄ a ꝓnepote fratrꝭ īcluſiue vſq; ad circulū poſitū ī linea recta etiā īcluſiue
in q̄ circulo ponit̄ pater Deīn aſcēdet̄ vſq; ad ſtipitē vtriuſq; excluſiue q̄
ſtipes ē abau⁹ ⁊ tūc ꝓcedatur ad lat⁹ abaui vſq; ad ꝓnepotē ꝓpatrui et
īueniūtur vndeci ꝑſone ⁊ iſti diſtāt iure ciuili vndecimo gradu ⁊ ita de ali
is. Jure aūt canonico videndū ē an eq̄liter diſtēt a ſtipite ſi ſic numerāduꝫ
eſt ab vna ꝑſona vel ab alia indifferenter incluſiue vſq; ad ſtipitē excluſiue
vt ꝫ bi grā. Si q̄ratur q̄ntū diſtat nepos fratris Phares a nepote fratris
patruelis ipſius Phares.eſt aūt ſtipes illaꝝ ꝑſonaꝝ auus ⁊ ita equalr̄
diſtāt a ſtipite Nūerandū ē ergo a nepote fratris Phares vſq; ad auum
excluſiue ⁊ īueniūtur q̄ttuoꝛ ꝑſone ⁊ ita diſtāt p̄dicte ꝑſone q̄rto gradu iu
re canonico Sed ſi vna remoti⁹ diſtet a ſtipite tūc nūerandū ē a remotioꝛi
vſq; ad ſtipitē vt ꝑus deīn eſt Uerbi grā. Si q̄rat̄ q̄ntum diſtat ꝓnepos
fratris Phares a nepote fratris Patruelis ex q̄ iſte ꝓnepos remoti⁹ diſtat
ab auo. Jncipiendū eſt ab illo nūerando vſq; ad auū excluſiue ⁊ īueniunt̄
q̄nq; ꝑſone Diſtāt ḡ ꝓnepos fratris Phares ⁊ nepos fratris patruelis
ipſius Phares in q̄nto gradu iure canonico Ergo nepos fratris patruel̄ꝭ
ipſi⁹ Phares poteſt ducere in vxoꝛē ꝓneptē fratris ipſi⁹ Phares. Et in
iſta ꝯputatōne pūcta non dicūt̄ veꝝ vt manifeſtū eſt

Notandum Septimo ꝙ neceſſe eſt cognoſcere q̄ ꝑſone diſtent in linea eq̄li ⁊ q̄ ineq̄li ꝓpter diſpenſatões impetrandas Nam ſi nepos fratris Phares vellet ducere pneptē ipſius Phares. oporteret ſic narrare ad habendū diſpēſatōem ꝙ ſcʒ Ticiꝰ petit ducere vxorem ꝯſanguineā ſuā Bertā ⁊ Ticiꝰ diſtat a ſtipite in tercio et Berta ab eodē in q̄rto Nā ſi diceret̄ ſic Ticiꝰ petit ducere vxorē Bertaʒ conſanguineam in q̄rto gradu ⁊ Papa diſpenſaret. nō poſſent iſti virtute illiꝰ diſpenſationis matrimonialiter ꝯiungi. q̄ꝛ maior eſt ꝓrimitas quando vna ꝑſona diſtat a ſtipite in tercio q̄ꝫ ſi ambe diſtarēt in quarto Et diſpenſatões q̄ꝛ fiūt ꝯtra ius cōe ſunt reſtringende pro iſto facit. c. quod dilectio. extra de ꝯſanguinitate ⁊ affinitate ⁊ hec notantur ibi per doctores q̄ꝫuis alij teneant oppoſitū Si etiā eſſet aliquis legatus hñs poteſtatē diſpenſandi in tercio ⁊ quarto gradu. ille legatus non pt̄ diſpenſare cū ꝑſonis diſtātibꝰ in linea eq̄li tercij gradus a ſtipite. h̄ eſt ſi ābe ꝑſone diſtēt tercio gradu a ſtipite. ſed ſolū pt̄ diſpēſare vbi vna ꝑſona diſtat i tercio ⁊ alia i quarto vel ambe in quarto a ſtipite ꝓpter rōnem iam dictā. ⁊ notatur iſtud ꝑ doc. in dicto. c. qḋ dilectio Si āt vna ꝑſona diſtaret in p̄mo ⁊ alia in quinto a ſtipite pñt ꝯtrahere matrimoniū ſine diſpenſatōe vt frater Phares pt̄ ducere abneptem ipſius Phares Ext tm̄ de arbore ꝯſanguinitatis ſm magiſtrum Nicaſium

Conſiderādū Quinto. ꝙ in collateralibꝰ eq̄lis linee bñ ſequit̄ ꝑ illā regulā ꝯſtructiuā. Ego ⁊ tu ſumus ꝯſanguinei in eq̄li linea. ego poſſum ꝯtrahere cū filia tua ergo tu cuʒ mea. Etiā ſeq̄tur ꝑ regulā (ſtāte linea eq̄li) deſtructiuā Ego nō poſſum cōtrahere cū filia tua. ḡ nec tu cū mea Affirmatiua q̄dē ꝓcedit in eq̄li linea et q̄rto gradu Negatiua ṽo ꝓcedit in eq̄li linea tercij gradꝰ vł citerioris Sed i linea ineq̄li illud nō ꝓcedit nec ꝯſtructiue nec deſtructiue. q̄ꝛ ſi vnꝰ eſt in q̄rto ⁊ aliꝰ in tercio vel citeriori neutra regulaꝝ hʒ locū. Et illi gradus etiā referēdi ſunt ad ꝯmunē ſtipitē nō inter ſe. q̄ꝛ inter ſe ſꝑ eq̄liter diſtant aut ꝯueniūt gradibꝰ. hec patēt facile practicanti

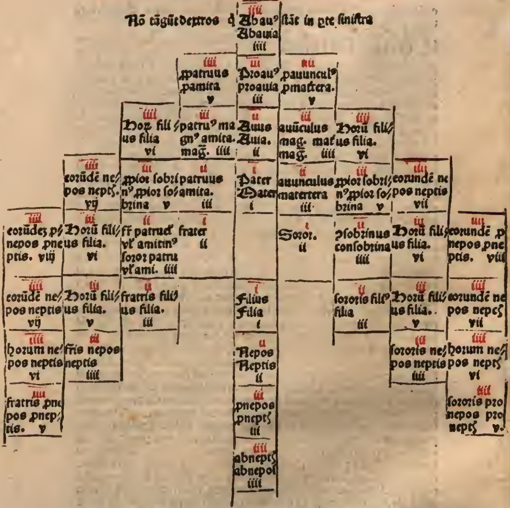
Conſiderandū Sexto Et dictis luce clariꝰ pʒ ꝙ i linea aſcēdenti ⁊ deſcendēti ⁊ ſic directe non diſcordant ius canonicū ⁊ ciuile Ex q̄ ſequit̄ corollariū vel argumentū. Nā cum de iure ciuili in linea directa vſqꝫ in infinitū non pñt ꝯtrahi nuptie in tantū ſi Adam adhuc in hac mortaliū luce lachrymarūqꝫ valle ꝯſtitus eſſet vxorē ducere nō poſſet iuxta tex. in. l. nuptie. ff. de ritu. nupt. §. j. Ita etiam de iure canonico ſit ꝓhibitum. Et facit ad hoc. c. ꝓgenie ⁊. c. de cōſanguinitate ⁊. c. In copulatōem xxxv. q. ij. et. iij. Ita etiā tenet Joannes Andree in lectura ſua ſuꝑ arbore ſcʒ Godfre. in ſumma de ꝯſangui. ⁊ affi. §. Item q̄rit̄. dixerit ꝯrariū ꝑ gn̄alitatē. c. nō dʒ. qui tn̄ textꝰ dʒ intelligi in trāſuerſalibꝰ. Quia aūt ius canonicū ſtrictiꝰ ꝓcedit q̄ꝫuis ciuile in matrimonijs in linea tranſuerſali vt eſt tex. in. c. ad ſedem. §. Igit̄ ⁊. c. Series. xxxv. q. v. ḡ a fortiori in linea recta vbi ſeruat̄ memoria ꝓgeniei dicto. c. ꝓgenie. xxxv. q. iij. Et ſic pʒ atqꝫ colligit̄ ꝙ omis differētia in ꝯnūerandis gradibus inter ius canonicum ⁊ ciuile conſiſtit in linea tranſuerſali. quia

Conſanguinitatis.

quē legiſte ponūt in ſecūdo gradu canoniſte in pmo dicto.c. Serics.ꝛ.c.
dicto ad ſedē.§.Igit.ꝛ occulata fide videbit in arbore

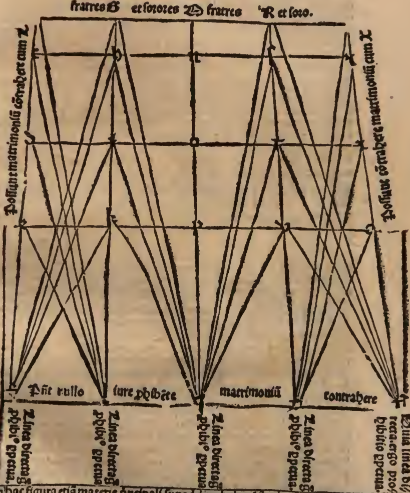
Cōſiderandū Tertio Cōſanguinitas ipedit matrimo
niū tripl'r.ſ.lege nature.lege diuina.ꝛ le-
ge canonica ſiue ſtatuto eccl'ie Natura eīm abhorret patrē carnalē exercere
ꝯmerciū cū filia.abominabili⁹ ē āt filiū cognoſcere matrē.qꝛ plus reueren
tie(q̄ parētibꝫ debet)derogaret ſi fili⁹ matrē q̄ ſi pater filiā duceret vxorē
cū vxor viro aliq̄liter debeat eſſe ſubiecta hec doc.S.in ſcrip.q̄rti.diſ.xl.
ar.iij.Concordat Bonauētura doctor deuot⁹ ꝛ ſcrūs in eādē diſ.xl.q.ij.
in corpe Lege diuia vt pꝫ leuit.xviij.originaliter ois hō ad pximā ſangui
nis ſui nō accedat vt reuelet turpitudinē ei⁹ H trāſumit atq̄ canonizatur
xxxv.q.viij.c.Qui ſalubriter.vbi etiā dr Aia q̄ fecerit q̄ppiā ex iſtis pibit
de medio ppli ſui Hoc idē habet in gloſella ſup c.lrās de reſtitutōe ſpolia
toꝝ vbi.ſ.ꝫ.pſone diuia lege ad mr̄imoniū ꝯtrahēdū erāt phibiteq̄ in his
clarēt metris Nata ſoror neptis matertera.fratris ꝛ vxor Et patrui ꝯiūx
mater puigna nouerca Vxoriſq̄ ſoror puigni nata nuruſq̄ Atq̄ ſoror
patris ꝯiungi lege vetāt Jure canonico ſiue ſtatuto eccl'ie olim nō poterat
ꝯtrahi mr̄imoniū niſi vltra ſeptū gradū tex.ē i c.de affinitate.xxxv.q.ij.ꝛ iij.
in c.cū igit.xxxv.q.j.in c.ꝯſanguinitas.xxxv.q.iiij.in c.ꝯtradicim⁹ c.Nul
li c.de ꝯſan.c.pgenie.c.nullū.xxxv.q.ij.et.iij.ſ.c.qd dilectio ꝛ c.qꝛ circa.de
ꝯſang.ꝛ affinita.c.parentele.xxxv.q.v.Sꝫ hodie oia iſta iura qd nō incon
ueniēs neq̄ abſurdū ē ſunt reſtricta dr eīm c.Nō dꝫ ꝯſan.ꝛ affi.Nō dꝫ rep
henſibile iudicari ſi ſm varietatē tpm ſtatuta qn̄q̄ varient hūana pſertī
cum vrgens neccitas vel euidēs vtilitas id poſcit qm ipe de⁹ ex his q̄ in ve
teri teſtamēto ſtatuerat nōnulla mutauit in nouo hec ibidē H idē.ſ.q nūc
iura ſint reſtricta ita expſſe firmat glo.xxxv.q.ij.et.iij.in ſumma ꝛ oēs ꝯcor
dant ideuot⁹ Doctor bonauētura i ſcrip.q̄rti.diſ.xl q.iij.in corpe Querit
q̄re phibitio ē vſq̄ ad q̄rtū gradū icluſiue.rn̄det.qꝛ eccl'ia ſtatuit.Quare
ſtatuit.qꝛ potuit.ꝯgruū fuit.vtile erat.necē erat cū q̄ optime pulcerrimeq̄
vniſonat atq̄ ꝯcordat c.pallegatū.Nō dꝫ de ꝯſangui.ꝛ affi.Singulaſq̄
pticulas bonauētura vbi ſupra ſumma enodat elucubratōe de quibus ad
pn̄s breuitatis amore ne lectores tedio afficiant ſupſedeo: Ne igitur
lectorē lōgi⁹ morer ē ꝯcluſio finalis hui⁹ arboris vtilitatē ꝯplectēs talis
ꝯſanguinitas q̄rti aut citerioris gradus ipedit mr̄imoniū ꝯtrahēdū atq̄
etiā dirimit iā ꝯtractū niſi deſup aplica autoritate cauſis adiectis gratioſe
fuerit diſpēſatū pt eīm papa(quē ꝯſtat eſſe vicariū Jeſu xpi c.iter corp.de
trāſlatōe epiſcopi)certis ex cauſis arduiſq̄ aliqn̄ ſua melliflua benignita
te ſupabūdanteq̄ autoritate diſpenſare in ſcd̄o gradu collateraliū vt colli
git ex glo.ſup v̄bo ſororis i c.pitaciū.xxx.q.iiij.H idē dicit ex gloſella ſup il
lo ꝯplexo i ſcd̄o c.gaudem⁹.de diuortijs vbi dr ſcd̄s grad⁹ erat phibitus
ſꝫ nō ois.lꝫ argumētū ſit i ꝯtrariū c.lrās de reſtitutōe ſpoliatoꝝ qd tm̄ ibi
dē venit ſoluēdū vbi ſup v̄bo diuia ſic arguit glo.ꝛ infert.q̄ videt q i ſcd̄o
gradu eccl'ia diſpēſare nō poſſit cū iſtud diuina phibitū fuerit lege.Solo
ibidē i leuitico phibit⁹ erat ſcd̄s grad⁹ in deſcēdentibꝫ nō in collateralibꝫ
vn̄ in ſcd̄o collaterali pt p eccliam diſpēſari hec.ibidē Et tm̄ de illis addi
tionibꝫ circa arborē conſanguinitatis.

Arboꝛ conſanguinitatis

¶ Nota q iſte Phares nō hȝ totā ꝯſanguinitatē ſuā in arboꝛe. Cōſtat
enī q quilibet hō hȝ duos parētes. quattuoꝛ auos. octo pauos. ⁊ ſedecim
abauos. ⁊ ſic ſꝫ aſcēdendo duplicant. ipoſſibile fuiſſet tot pſo
nas i arboꝛe ꝯſcribere ¶ Itē fingam⁹ vt Jo. An. pindeac
ſi in qlibet duplici cellula haberem⁹ quattuoꝛ pſonas
vt ſi diceremꝰ ꝑatruus ⁊ vxoꝛ ei⁹ ꝑamita. ⁊
marit⁹ eius. duplicatio poſita fuit vt
noia demōſtraret in vtroqꝫ ſexu
nō vt eas coniuges
denotaret.

A. vna cum con
iuge ſua ha
bet iſtas
pro
les

In hac figura etiã materie pncipali ſupaddita. habent ſtatim ſequētia Primo ꝙ matrimoniũ contrahi pt in quinto gradu. niſi obſtet cõſuetudo. Scdo ꝙ matrimoniũ contrahi pt in quinto ex vna parte. et quarto. tercio. ſcdo. pmo ex alia parte gradibꝫ Tercio ꝙ in lineis directis perpetua eſt prohibitio

Circa arborem affinitatis

nota Quia ex ꝯſanguinitate cauſaꝛ affinitas .ideo declarata arbore conſanguinitatis procedēdū eſt ad arborē affinitatꝫ ¶ Circa quā notādū eſt ꝑmo.ꝙ affinitas ē ꝓximitas ꝑſonaꝝ ꝓueniens ex carnali ꝯiūctōe viri ⁊ mulieris om̄i carēs parentela Dicitꝛ notāter viri et mulieris.⁊ nō vxoris.qꝛ licꝫ affinitas iure ciuili nō ꝯtrahitꝛ niſi ex iuſtis nuptijs.ff.de gradib.l.nō facile.§.Sciēdū. Iure tñ canonico ꝯtrahitꝛ ex qualibet carnali ꝯiūctōe viri ⁊ mulieris.vt notatꝛ in.c.diſcretōem .de eo ꝗ cog.ꝯſan.vxo.ſue. Et qꝛ ſepius ꝯtingit dubitare de affinitate iure canonico.ideo oīa q̄ hic dicentꝛ principaliꝛ intelligēda ſunt iure canonico

Notādum Scd̄o.ꝙ nō ꝯtrahitur affinitas ex dicta carnali côiūctōe viri ⁊ mulieris inter viꝝ ⁊ mulierē.qꝛ tūc cognoſcēs aliquā mulierē extra matrimoniū nō poſſet poſtea cū ea cōtrahere matrimoniū.vt.ff.de gradib.l.nō facile.§.affines. Nec etiā ꝯtrahitꝛ inter ꝯſanguineos viri ⁊ ꝯſanguineos mulieris .qꝛ duo fratres pñt ꝯtrahere cū duab ſororib.⁊ pater ⁊ filiꝰ cuꝫ matre ⁊ filia. vt in.c. ſuꝑ his de ꝯſan.⁊ affini. Sed cōtrahitꝛ inter viꝝ ⁊ ꝯſanguineos mulieris. ⁊ inter mulierē ⁊ cōſanguineos viri

Notādum Tercio.ꝙ in affinitate ſtꝫ diuerſa genera ⁊ diuerſi gradꝰ. Ad cognoſcendū genꝰ affinitatis talis datꝛ regula. Perſona addita ꝑſone facit genus affinitatis.xbi gratia ſi frater tuꝰ cognoſcat mulierē illa eſt tibi affinis ꝑmo gñe affinitatis. ⁊ ſi illā mulierē aliꝰ ſcꝫ Ticius cognoſcat.tūc tibi ē affinis ſcd̄o gñe affinitatis.⁊ ſi Ticius cognoſcat aliā mulierē illa ē tibi affinis tercio gñe affinitatis.⁊ iſti ſunt tibi affines primo gradu.vt ſtatim patebit Sed qꝛ hodie affinitas nō preſtat īpedimētū mr̄imonio niſi in primo gñe.iccirco de affinitate ſecūdi ⁊ tercij gñis nō ē faciēda ꝓſequutio.ſed ſolū de gradib.

Notādū Ergo q̄rto.ꝙ de gradib affinitatis taliꝛ datꝛ regula.ꝙ q̄rto gradu cōſanguinitatꝫ aliq̄s attinet alteri totto gradu affinitatꝫ attinet illi ꝑſona ꝯſanguineo ꝯiūcta carnaliꝛ.xbi grā Si frater tuꝰ cognoſcat mulierē.tūc qꝛ frater tuꝰ attinet tibi ꝑmo gradu cōſanguinitatꝫ.ideo illa attinet tibi ꝑmo gradu affinitatꝫ Et ꝓ intellectu vt illud ad oculū mōſtretꝛ pt̄ formari arbor affinitatꝫ hoc mō. Primo trahenda eſt linea recta hñs quattuor circulos.in q̄rū ſuꝑiore ſcribatꝛ ꝑmꝰ gradꝰ In ſcd̄o deſcēdēdo ſcribatꝛ ſcd̄s gradꝰ In tercio terciꝰ gradꝰ In q̄rto q̄rtꝰ gradꝰ Deiñ ad latꝰ dextꝝ illiꝰ linee ponetꝛ etiā linea recta cū q̄ttuor circul In q̄ꝝ ſuꝑiore ſcribatꝛ frater In ſcd̄o fr̄is filiꝰ. In tercio fr̄is nepos In q̄rto fr̄is ꝓnepos Deiñ vlteriꝰ ad latꝰ dextrū illiꝰ linee ponetꝛ adhuc vna linea recta cū q̄ttuor circul. In q̄ꝝ ſuꝑiore ſcribetꝛ vxor fr̄is olim relicta .in ſcd̄o vxo.filij fr̄is.ī tercio vx.nepo.fr̄is.ī q̄rto vx.ꝓnepo.fra. Et ad latꝰ dextrū illiꝰ linee ponetꝛ vnꝰ circulꝰ.ī q̄ ſcribetꝛ relictꝰ relicte fr̄is Deiñ ad ſiniſtrū latus linee ꝑmo poſite q̄ ꝯtinet gradꝰ ponetꝛ alia linea recta hñs q̄ttuor circulos In q̄ꝝ ſuꝑiore ſcribetꝛ ſoror In ſcd̄o deſcēdēdo ſororis filia In tercio

ſororis neptis. Jn quarto ſororis ꝓneptis. Deiñ ad ſiniſtrũ latus illius li nee ponet̃ alia linea recta etiã hñs qrtuor circulos. Jn ſupiore ſcribet̃ vir ſororis olim relictꝰ. In ſcđo vir filie ſororis. Jn tercio vir neptis ſororis. In q̃rto vir ꝓneptis ſororis Et ad latꝰ iſtiꝰ linee ſicut ſupra dictũ eſt ponet̃ vnꝰ circulꝰ in ſcribet̃ relicta relicti ſororis. Et ponit̃ linea graduum in medio inter fratrẽ ⁊ ſororẽ cũ ſuis deſcẽdẽtibꝫ. ad denotãduʒ ꝙ affinitas orit̃ ex ꝯſanguinitate ⁊ ex vtroqꝫ ſexu. ⁊ ſcribit̃ ꝓmꝰ gradꝰ. ſcđs gradꝰ ⁊c̃. et nõ apponit̃ affinitatis. Ad denotãdũ ꝙ iſti gradꝰ pñr referri ad cõſanguinitatẽ ⁊ affinitatẽ Et ſcribit̃ in linea finali ad dextrũ latꝰ in ſupiori circulo vxor fratrs olim relicta. qđ nõ addit̃ ad alias vxores deſcendentiũ a fratre ꝓpter reſpectum ad ſcđm genꝰ affinitatis Nã ſi frater habeat vxorẽ illa vxor eſt affinis ſorori iſtiꝰ fratris ꝓmo gradu ⁊ ꝓmo genere Et ſi frater ille moriat̃ ⁊ vxor eiꝰ relicta ꝯtrahat cũ alio viro. tũc ille vir attinet p̃dicte ſorori ꝓmo gradu affinitatis. ſed ſcđo gñe. Si tunc moriat̃ iſta vxor. tunc iſte vir dr̃ relictꝰ relicte fratris q̃ ponit̃ ibi in circulo vnico. Et poſſet fieri q̃ſtio. An iſte vir poſſet ꝯtrahere cũ p̃dicta ſorore. olim nõ potuit qñ affinitas ꝓtendebat̃ vſqꝫ ad tercĩu genꝰ incluſiue. ſed hodie p̃t. q᷑ nõ attẽditur niſi ꝓmũ genꝰ affinitatis. vt ſupra dictũ eſt. Eodẽ mõ dđm eſt quare in ſupiore circulo finalis linee ad ſiniſtrũ latus ſcribit̃ vir ſororis olim relictus. ⁊ in circulo vnico relicta relicti ſororis.

Notãdum Quinto Affinitas ꝓmi gñis p̃ſtat ĩpedimẽtũ matrimonio ſicut ꝯſanguinitas. ſic ꝙ iter aſcendẽtes ⁊ deſcẽdẽtes nullo gradu p̃t eẽ mr̃imoniũ Et iter collaterales nõ p̃t eẽ mr̃imoniũ ꝓpter affinitatẽ vſqꝫ ad q̃rtũ gradũ incluſiue. vt notat̃ in. c. nõ debet. de ꝯſan. ⁊ affi. Et eſt affinitas ꝑpetuũ impedimẽtũ Nã perſona mortua rõne cuius affinitas eſt ꝯtracta. adhuc nõ p̃t eſſe matrimoniũ inter affines mõ p̃dicto. c. fraternitatis. xxxv. q. x.

Notãdum Sexto Qñ parẽtes ſtʒ affines. tũc filiꝰ interdũ mutat attinentiã. ⁊ interdũ non attinet. interdũ etiã mutat gradũ. ⁊ iterdũ neqꝫ mutat gradũ neqꝫ attinentiã. Exẽpli gr̃a. Si tu ⁊ ego ſumus affines. q᷑ ego ꝯtraxi cũ ꝯſanguinea tua. tũc ſi ꝓcreem filium ex iſta ꝯſanguinea tua. iſte filiꝰ meus mutat attinẽtiã. q᷑ ego ſum tibi affinis. filiꝰ meꝰ nõ eſt tibi affinis. ſʒ ꝯſanguineus Et ſi ꝓcreem filiũ ex alia muliere ille nõ attinet tibi neqꝫ ꝯſanguinitate neqꝫ affinitate Et ſi tu conſanguineꝰ vxoris mee ꝓcreaueris filiũ. ille nõ mutat attinẽtiã. q᷑ ẽ mihi affinis. Sʒ ſi tu ⁊ vxor mea eſtis in linea eq̃li ꝯſanguinitatis vel ineq̃li. ⁊ tu es remotior. ſ. in tercio. ⁊ vxor mea in ſcđo. tũc filiꝰ tuꝰ mutat gradũ affinitatis. q᷑ tu es affinis meꝰ in tercio gradu. ⁊ filiꝰ tuus in q̃rto Sed ſi vxor mea ẽ remotior. ſ. in tercio. ⁊ tu in ſcđo. tũc filius tuus nõ mutat gradum

Notãdum Septimo. ꝙ ex ꝯſanguinitate orit̃ adhuc aliud impedimẽtũ. qđ vocat̃ publice honeſtatis iuſticia Et eſt publica honeſtas ꝓximitas ꝑſonarum ꝓueniẽs ex ſponſalibꝫ. Et iſtud impedimẽtũ ꝓtendit̃ ſicut impedimẽtũ ꝯſanguinitatis ⁊ affinitatꝭ vt inter aſcendẽtes ⁊ deſcendẽtes omni gradu ⁊ inter collaterales vſqꝫ ad quartum gradum incluſiue

De arbore

Notādum Rinalr. ꝙ affinitas aliqñ ꝯcurrit cū ꝯſangui⸗nitate. ⁊ aliqñ cū publica honeſtate. aliqñ eſt ſola affinitas. aliqñ eſt ſola publica honeſtas. ꝑ̄bi gratia. Si frater meꝰ cognoſcat ꝯſanguineā meā illa eſt mihi ꝯſanguinea ⁊ affinis. Et ſi cognoſcat ſibi deſponſatā. illa attinet mihi affinitate ⁊ publica honeſtate. Sed ſi frater meus deſponſauerit aliquā ⁊ eam non cognoſcat illa attinet mihi ſolū publica honeſtate. Ex quibꝰ pꝫ. ꝙ ſi q̄s vxore ſua mortua velit ꝯtrahere cū ꝯſanguinea mortue vxoris in gradu ꝓhibito nō pt̄ ſine diſpēſatione pape. Et ſi impetretur talis diſpenſatio hoc mō petit Titius ꝯtrahere matrimoniū cum Berta ꝯſanguinea vxoris ſue mortue in tali gradu non obſtante affinitate nō valet diſpenſatio. ſꝫ oportet ꝙ dicatur nō obſtāte affinitate eo ꝙ Titiꝰ cognouit ꝯſanguineā Berte. nec obſtāte publica honeſtate eo ꝙ Titius deſponſauit dictā ꝯſanguineā Berte. ⁊ illo modo valet diſpenſatio. ⁊ pt̄ ꝓcedere matrimoniū. Et tantum de arbore affinitatis ſm magiſtrum Nicaſium

☞ Sequuntur pauce numero additiones

Conſiderandū Primo pro notabili pmo huiꝰ arboris. In q̄ dr̄ Affinitas ē ꝓximitas ex carnali ꝯiūctiōe ⁊c̄. Innocentius dr̄ niſi det̄ ꝯmixtio ſeminis vtriuſq; intra clauſtra pudoris nō cauſatur affinitas nec ꝯſummatur matrimonium vñ non ſufficeret emiſſio ſeminis vniꝰ. Ponit exēplū. In frigido q̄ pt̄ ꝓuocare mulierē ad ſeminis emiſſionē. nō tñ ꝑ hoc erit matrimoniū ꝯſummatum nec ꝯtracta affinitas. ex quo alter nō eſt potēs ad matrimoniū. Et idē dr̄ ecōtra reſpectu mulieris. Hec opinio Innocētij nō multū placet Hoſtienſi. qꝛ de facili nō pt̄ ꝓbari emiſſio ſeminis vtriuſq; niſi forte generata ꝓle. qꝛ tūc ſatis ꝯſtat de ꝯmixtione ſeminis vtriuſq;. Et ꝑ hoc videtur ſentire Hoſtienſis ꝙ ad generatōem. ꝓlis nec̄ario ꝯcurrit ſemē vtriuſq;. q̄d q̄dam medici tenuerūt. ſꝫ vt audio (inq̄t Panor.) cōis medicoꝝ opinio ē in contrariū. ſꝫ ꝙ ſemē mulieris nec̄ario nō ꝯcurrit ad generatōem. ⁊ ob hoc maxime dr̄ Are. ꝯſilio. xxx. ꝙ ad cauſandā affinitatē ſeu ad matrimonium ꝯſummandū neceſſario non requiritur ꝙ mulier emittat. ſed ſatis eſt ꝙ viri ſemen ſit ꝯmixtum nature vxoris Ex ꝯtrario eñ ſequeretur magna abſurditas. Nam pone ꝙ ꝑ annū mulier nō emiſerit. tñ ꝯcepit ex ſemine viri et peperit. abſurdū eſſet dicere ſm Hoſtiēſem ꝙ matrimoniū nō ſit ꝯſummatum. ⁊ ꝙ affinitas nō eſſet ꝯtracta. Et hec opinio ſatis placet data habilitate vtriuſq; ad ꝯtractū matrimonij. Hec Panor. c. fraternitati. de eo q̄ cog. ꝯſang. vxo. Ad hoc etiā ꝙ affinitas nō ꝯtrahatur niſi ꝑfecte mulier cognoſcatur. ita ꝙ interueniat ſanguinis ſeu ſeminis ꝯmixtio eſt tex. bo. in c. lex diuine conſtitutōis. xxvij. q. ij. Ad idem textꝰ bonus cū glo. in ca. extra ordinaria pollutio. xxxv. q. iij. vbi dr̄. Licet aliq̄s cognouerit puellā citra vel circa naturalia ⁊ nō intra. ſic ꝙ non attigit clauſtra pudoris non oritur affinitas cū ꝯſanguineis puelle. vñ dr̄ gloſella vltima. talis pollutio impedire nō dꝫ q̄n poſſit ducere ꝯſanguineā illius. Rō qꝛ nec fecit ſanguinis mixtionem nec carnis vnitatē. Sed quid querit glo. ibidem vlterius ſi aliq̄s reſeraret illas ſeras ⁊ nō ꝓceſſit ad ꝯſummatōem opis nūq̄d tal' cō⸗

mixtio carnis impedit matrimoniũ cũ ꝯſanguinea illius. dic ꝙ non rñdet glo. qꝛ nec ibi ſanguinis ꝯmixtio nec carnis vnitas c. Nullum. xxxv. q. iiij. vbi dꝛ. qm̄ ſicut non lꝫ cuiqꝫ chriſtiano de ſua ꝯſanguinitate ſic etiã nec licꝫ de ꝯſanguinitate vxoris ſue ꝯiugẽ ducere q̃re ꝓpter carnis vnitatẽ. glo. ꝙ tm̄ ꝑ carnis ꝯmixtionẽ (infert) ꝯtrahit affinitas. pt tñ vt ex dictis pꝫ muli er ꝑfecte (ſaluo honore ⁊ pijs auribꝫ nõ leſis) cognoſci. ⁊ fieri carnis ꝯmi- xtio abſqꝫ h ꝙ mulier ſalua pace ſemẽ emittat. Hec oia ⁊ ſingula deberent reuoluere crebrius atqꝫ attento aio ꝯſiderare fideles gregis dñi noſtri Je ſu paſtores ⁊ nõ ꝟba mõ atqꝫ ſyllabas. ſed ⁊ ſentẽtias diſcutere vt ex poſt ſubditis ſuis poſſent ꝯſulere ac abominabiles nephariaſqꝫ quarundã ter raꝝ ꝯſuetudines eradicare extirpare ⁊ nihili facere. reuera ſolũ in ampli or bis ſpacio repꝑibile eſt vbi. N. margarete appꝛehenſo fuſo fila ex colo iuuat ꝓtrahere in ſpẽ future libidinis exercẽde cũ nocte ꝯcubia, intempeſteqꝫ no ctis ſilentio edes in ſuas ꝯducendo aggredit opus attẽtat aſſumere on9 eũ telis libidinis inuadit ipa q̃qꝫ ſcuto caſtitatis rupto tepide reſiſtit ⁊ ſic exampleꝫib9 mutuis oſculis reciprocis ſponſalia ꝯtrahunt illa aliq̃n ꝑfe- cte aliq̃n impꝑfecte ꝯſummant. ⁊ certe ꝓtunc oia ſunt plana nulla dura ne qꝫ aſpera ipe diues illa abundans ⁊c̃. ſed ardore libidinis extincto negant ſibijpſis ⁊ ſponſalia ꝯtracta ⁊ ꝯſummata ipe ꝯtrahit cũ ꝯſanguinea illi9 quam ſic polluit ⁊ econtra illa cũ ꝯſanguineo a quo iã eſt polluta ſiue ad extra vel intra ſingula generant animarum pericula. ⁊ ergo q̃qꝫ ſtatim di- cta ſint ſcurrilia atqꝫ laſciuijs inuoluta tamen reuera cuilibet animarũ pa ſtori ſcitu neceſſaria.

Queritur Utrꝫ inter aſcendẽtes ⁊ deſcẽdentes poſſit eſſe matri- moniũ vltra quartũ gradũ. Rñdet ſm Godfreduꝫ in ſumma ſua de ꝯſang. ⁊ affini. §. item. ꝙ ſic. ſed ꝯtrarium tenet Joan. an. in lec. ſua ſup arbore ꝯſanguinitatis ⁊ affinitatis. ⁊ originalr Hoſtienſis in ſum. de ꝯſang. ⁊ affini. §. q̃ ꝯſueuerãt ſub. §. q̃liter arbor in. ꝟ. nono q̃ritur et hanc opinionẽ dt Panor. credo eſſe veriſſimam. rõ aũt eſt. Jta abſtinere debemus a conſanguineis vxoris ſicut a ꝓprijs de cog. ⁊ affini. c. ꝑ. xxxv. q. iij. c. de propinquis ⁊ c. equaliter ⁊ c. nullus. Sed inter ꝯſanguineos aſcẽ dentes ⁊ deſcendentes eſt prohibitio in infinitũ vt ſupra de arbore ꝯſan- guinitatis patuit ergo hic ⁊c̃. ☞ Additio.

Cõſiderãdũ Secundo, affinitas q̃nqꝫ ex vna copula q̃n- qꝫ ex duplici (vt vult glo. ſup c. Non debet de ꝯſang. ⁊ affini.) cauſat. vt in duoꝝ fratꝝ vxorib9. Jlle em̄ ſunt ſibi affi- nes in ſcdo gñe ex copula vtriuſqꝫ. Nã frater mariti eſt ſibi affinis in pmo genere. vxor ergo ſua cũ ſit iũcta in pmo gñe affinitatis inducit ſecũdũ ge- nus ⁊ idem eſt reperire in vxore alterius ☞ Additio

Conſiderãdũ Tercio. olim non poterat quis ſucceſ ſiue ducere vxores duoꝝ fratrũ. rõ qꝛ ibi erat terciũ gen9 affinitatis cũ ſcdo. Nã vt patuit ſtatim duoꝝ fratrum vxores ſunt in ſcdo gñe affinitatis ſꝫ ſi altera poſt mortẽ mariti nupſit ioã- ni ille ioãnes attinet vxori alteri9 fratris in tercio gñe. qꝛ eſt ꝑſona addita ſcdo generi. Jdeo mortua vxore ſua ⁊ marito alterius non poterat olim

illã ducere obſtãte tercio gñe affinitatis Et vltra impedimẽtũ affinitatꝫ ſuberat impedimẽtũ publice honeſtatis vt dr textꝰ in c. porro. xxxv. q. iij. Porro duoꝝ ꝯſobrinoꝝ ꝯiuges ꝗuis diuerſis tꝑibꝫ viro vni alterã poſt alterꝰ obitũ nuberẽ ipa (pter autoritatẽ canonicã publice honeſtatis iuſticia ꝯtradicit) ſꝫ cũ ſcõm ⁊ terciũ genꝰ ſit ſublatũ. ergo videt ꝙ publica honeſtas tanꝗ̃ acceſſoria ſit hodie ſublata ⁊ hoc eſt veꝝ ⁊ ꝯcludit ꝑ gloſam ſuꝑ c. Nõ debet de ꝯſang. ⁊ affini. qꝛ ſublato ꝑncipali auferꝛ acceſſoriũ ad illud. ſꝫ publica honeſtas q̃ nõ venit ſic acceſſorie vt in ea q̃ oritur ex ꝯtractu ſpõſalioꝝ ſeu matrimonij cũ ꝯſanguineo meo nõ eſt hodie ſublata cũ de ea in eadẽ gloſa nulla fiat mentio. ⁊ hoc apte ꝓbat in c. ꝑ. de ſpõſalibꝫ li. vi. Et in hac glo. eſt regula bona ⁊ vtilis illa videlꝫ vbi duo ſic ſe habẽt ꝙ vnũ venit ꝯſecutiue ad reliquũ vno imutato ſeu ſublato etiã ꝯſecutiuũ intelligit ſublatũ ſeu immutatũ ad hoc ẽ tex. optimꝰ in c. Miramur de ſer. nõ ordinãdis ⁊ in c. ꝗuis in fine de elec. ⁊ elect. poteſtate. li. vi. ergo.

☞ Additio vltima

Cõſiderãdũ Eſt quarto ⁊ vltimo. ⁊ eſt ꝯſideratio digna notatu. In diſpenſatõe de affinitate et publica honeſtate vbi ſimul coincidũt ſi publica honeſtas neceſſario ſeqꝛ ad affinitatẽ ⁊ ſub affinitate ꝯprehendit ſatis eſt de affinitate feciſſe mẽtionẽ ⁊ ſic ꝓcedit glo. ſuꝑ c. Nõ debet Exemplũ ſi imperro diſpẽſationẽ vt liceat mihi ducere vxorẽ ꝯſanguinei mei defuncti nõ obſtãte affinitate in tercio gradu. Nã ex q̃ feci mẽtõem ꝙ fuerit vxor ꝯſanguinei mei. ꝯſequenter feci mẽtõem de publica honeſtate ⁊ ſic ꝑ ꝯſequẽtiã videt ſublata ꝑ diſpẽſationẽ. Si vero nõ ꝯprehẽdit ex narratione ꝟboꝝ vtputa Impetraui diſpenſationẽ vt liceat mihi ducere Margaretã mulierẽ nõ obſtãte ꝙ ſit mihi affinis in tercio gradu nõ valet diſpẽſatio ſi vltra affinitatẽ erat publica honeſtas ex quo de ea nõ fuerat facta mentio expreſſe vel tacite Nam affinitas pt ꝯtrahi ſine matrimonio. vt in c. diſcretionẽ de eo q̃ cog. conſang. vx. ſue. Et hoc mõ ꝓcedit glo. ſuꝑ arbore. Et illa queſtio in Romana curia (inqͣt Panormitanꝰ) erat ardua q̃ bñ iſero a fideliũ laicoꝝ paſtore nullo mõ ſpernenda. qꝛ caſus hmõi in aliqbꝫ territorijs ſunt q̃tidiani ⁊c. Et tantũ de additõibꝫ circa materiã affinitatis.

vxor fratris olim relicta	Frater	Primus gradus	Soror	Vir ſororis olim rdict'
Vxor filij fratris	Fratris filius	Scōs gd'	Sororis filia	Vir filie ſororis
Vxor nepotis fratris	Fratris nepos	Tercı'gd'	Sororis neptis	Vir nepti ſororis
Vxor pnepotis fratris	Fratris pnepos	Quart'gd'	Sororis pnepti	Vir pnepotis ſororis

Circa materiā cognatōis

ſpūalis q̄ impedit etiā matrimoniū ꝯtrahēdū. ¶ Notādū pͦmo ꝙ cognatio ſpūalis eſt proximitas ꝑſonaꝝ pueniens ex datōe ſacramēti vel ſacramētalis vel ex tentōe vel ſuſceptōe ad illud Nam ſicut cognatio naturał orit̄ ex generatōe ꝑ quā acq̄rit̄ eē naturale ſic cognatio ſpūalis orit̄ ex regeneratōe ſeu ſacramēti vel ſacramētalis datione per quā acq̄rit̄ eē gratie.xxx.q.j.oēs.et ca.vlt.de cognatōe ſpūali

Notādum Scđo.cognatio ſpūalis oritur ex duobꝰ ſacramētis.ſ.baptiſmo ⁊ cōfirmatōe ⁊ ex vno ſacramētali.ſ.cathecíſmo vt in c.q̄uis de cognatōe ſpūali li.vi.ſed qꝛ cognatio ſpūał puenīēs ex cathecíſmo nō dirimit matrimoniū ꝯtractū.ſ; īpedit tm̄ ꝯtrahendū vt in c.ꝯtracto de cognatione ſpi.⁊ in c.ꝑ cathecíſmū cori.

vi. Et q̄ etiã cognita cognatõe ſpũali ꝑueniẽte ex baptiſmo ⁊ ꝯfirmatiõe faciliter cognoſcit cognatio ſpũalis ꝑueniẽs ex cathecciſmo Jdcirco de co/gnatõe ꝑueniẽte ex baptiſmo ⁊ ꝯfirmatõe ſolũ fiet ꝓſequutio.

Notãdum Ergo tercio ꝙ cognatio ſpũalis que ꝑuenit ex baptiſmo ⁊ ꝯfirmatõe iterdũ p̄cedit matrimo niũ interdũ etiã ſequit. Si p̄cedit matrimoniũ tũc ĩpedit ꝯtrahẽdũ ⁊ diri mit ꝯtractũ vt de cognatõe ſpũali.c. Veniẽs. ſi ꝟo ſequit matrimoniũ. tũc nõ dirimit ꝯtractũ ſ; ĩpedit exactõem debiti ꝟbi grã.ſi q̄s leuaret filiũ ſuũ de ſacro fonte vel teneret eũ in ꝯfirmatõe ille nõ poſſet exigere debitum ab vxore ſua matre videl; illi⁹ filij.ſ; exact⁹ deberet reddere vt tractant do/tores c. Si vir de cognatõe ſpi. ⁊ iſtud eſt verũ ſi faceret ſine neceſſitate vt. xxx.q.p.c.ad limina ⁊ ſcienter vt in dicto c. Si vir. S; p̄t epiſcop⁹ in iſto impedimẽto diſpenſare vt etiã poſſit debitũ exigere. ⁊ in iſta opinione eſt maior ps doctorũ canoniſtarũ ⁊ etiã theologorũ: iſtud etiã tenet ſcũs Tho mas in q̄rto ſcripto ſuo ſup diſt. xxxij. ſ; Car. in dicto. c. Si vir. teneat ꝯtra riũ. q̄ vt dicit iſtud nõ repitur aliq̄ iure ꝓhibitum.

Notãdum Quarto ꝙ cognatio ſpũalis nõ h; grad⁹.ſ; h; tres ſpẽs. q̄rũ vna dr̄ paternitas ⁊ eſt iter bapti/zantẽ ꝯfirmãtẽ tenẽtẽ ſeu ſuſcipiẽtẽ ⁊ inter baptizatũ ꝯfirmatũ tentũ ſeu ſuſceptũ. Scđa ſpẽs dr̄ ꝯpaternitas ⁊ eſt iter baptizantẽ ꝯfirmãtẽ tenẽtẽ ſeu ſuſcipiẽtẽ ⁊ iter patrẽ ⁊ matrẽ baptizati ꝯfirmati tẽti ſeu ſuſcepti Ter cia ſpẽs dr̄ fraternitas q̄ eſt iter baptizatũ ꝯfirmatũ tentũ ſeu ſuſceptũ ⁊ inter ꝓles baptizãtis ꝯfirmãtis tenẽtis ſeu ſuſcipientis.

Notãdum Quĩto. iſta cognatio ſpũal' dupl'r mittit ad aliã ꝑſonã. Uno mõ ad ꝯiugẽ ꝑ matrimoniũ carna li copula ꝯſummatũ ꝟbi gratia. Si ego ſuſcipiã filiũ tuũ de fonte vel tene am eũ in ꝯfirmatõe tũc illa cognatio ſpũalis tranſmittit ad vxorẽ meã p⁹ carnal'r cognitã Et ideo vxore tua ⁊ me defunctis tu nõ p̄t habere vxorẽ meam. q̄ ſ; ipa nõ leuauit filiũ tuũ eſt tñ commater tua ꝓpter me vt in c. Martinus de cognatõe ſpũali Et rõ ẽ. q̄ vir ⁊ vxor poſt carnalẽ copulã cõmunicãt ſibijnuicẽ actõnes ſpũales nõ aũt paſſiones ſpũales ⁊ ideo ſi ſuſcepero filium tuum quem habes ex alia muliere ⁊ nõ ex vxore tua poſ ſum te mortuo ꝯtrahere cum vxore tua. quia ꝙ filius tuus a me eſt leuat⁹ paſſiue nõ tranſit ad vxorẽ tuam vt notant doctores in dicto. c. Martin⁹ Dixi notanter ꝙ iſta cognatio tranſit ad ꝯiugem q̄ ꝑ carnalem copulã extra matrimoniũ nõ tranſit ſpũalis cognatio vt notant doctores in c.p. de cognatõe ſpũali li. vi. Dixi etiã notãter carnali copula ꝯſummatum ſc; matrimoniũ. q̄ ſi ego deſponſaui mulierem ⁊ ſuſceperim filium tuũ añ q̄̃ cognoui eã poteris tu me mortuo ꝯtrahere cum illa. xxx. q. iij. c. ſi quis ex vno. Scđo trãſmittit cognatio ſpũalis ad aliã ꝑſonã. ſc; a patre bapti/zante confirmante tenente ſeu ſuſcipiente ad ꝓles ſuas. Et iõ inter bapti/zatum ⁊ confirmatũ ⁊ ꝓles baptizantis ꝯfirmantis ſuſcipiẽtis ſeu tenen/tis nõ p̄t eſſe matrimoniũ. xxx. q. iij. c. pitatiũ ⁊ in c. ex litteris de cogna. ſpi ri. ſiue iſte ꝓles nate ſint ante ſiue poſt vt in c. tua nos. de cog. ſpiri. ⁊ etiam hoc verum eſt q̄uis ꝓles ſint illegitime vt in c. finali de cog. ſpirituali.

Nō tñ ecōtra trāſmittit cognatio ſpūalis a ꝓle in patrē. Et ideo ſi filius
meus ſuſcepit filiā tuā de fonte vl' tenuerit eā in ꝯfirmatōe. ego poſſum
cū illa ꝯtrahere. Et rō ē. q2 matrimoniū ē edictū ꝓhibitoꝛiū. c. cū apō. de
ſpon. qđ nō dꝫ extēdi ad ꝑſonas q̄ in ꝓhibitōe nō exꝑmunt.

Notādum Sexto. Arboꝛ cognatōnis ſpūalis pt ſic foꝛ-
mari. p̄mo poni debēt ſupius tres circuli i illa
ſituatōe. ſicut in arboꝛe ꝯſanguinitatꝭ ponūt abau⁹ ꝓpatru⁹ ꝛ pauūculus
Et in circulo ſupioꝛi ſcribet baptizans. ꝯfirmās. ſuſcipiēs. ſeu tenens Et
in circulo ad dextꝝ latus ſcribent filij baptizantis. ꝯfirmātis. ſuſcipientis
ſeu tenentis. In circulo ad ſiniſtꝝ latus ſcribet vxoꝛ baptizātis. ꝯfirmātꝭ.
ſuſcipientis. ſeu tenentis. Inferius aūt ponent etiā tres circuli in illa ſitu
atione ſicut in arboꝛe ꝯſanguinitatis ponunt trūcus. frater. ꝛ ſoꝛoꝛ Et in
circulo q̄ ſituat loco trunci ſcribetur baptizatus. ꝯfirmatus. ſuſceptus. ſeu
tentus. In circulo ad dextꝝ latus ſcribent fratres ꝛ ſoꝛoꝛes baptizati. con
firmati. ſuſcepti ſeu tenti. Deinde in circulo ad ſiniſtꝝ latus ſcribentur pa
ter ꝛ mater baptizati. ꝯfirmati. ſuſcepti ſeu tenti. Deinde a circulo ſupioꝛi
in quo ponit baptizans ꝓtrahant tres linee. vna ad circulū in quo poni
tur baptizatus. ꝛ ſcribet in illa linea ipedimentū. Deinde alia linea ad cir
culū in quo ponunt fratres ꝛ ſoꝛoꝛes. ꝛ ſcribet in linea nullū ipedimentū.
Deinde ꝓtrahet tercia linea ad circulū in quo ponit pater ꝛ mater. ꝛ ſcri
betur in linea impedimentū. Deinde ꝓtrahent etiā tres linee ex illo circu
lo in quo ſcribunt filij baptizantis. vna ꝓtrahet ad circulū in quo ſcribit
baptizatus. ꝛ ſcribet in linea impedimentū. Secūda ad circulū in quo ſcri
bunt fratres ꝛ ſoꝛoꝛes baptizati. ꝛ ſcribet in linea nullū ipedimentū. Ter
cia ꝓtrahet ad circulū in quo ſcribunt pater ꝛ mater. ꝛ ſcribet in linea nul
lum ipedimentum. Deinde ꝓtrahent tres linee ex circulo in q̄ ſcribit vxoꝛ
Vna ad circulū in quo ſcribit baptizatus. ꝛ ſcribet in linea ipedimentuꝫ.
Secūda ad circulū in q̄ ſcribunt fratres. ꝛ ſcribet in linea nullū ipedimentū
Tercia ad circulū in q̄ ſcribunt pater ꝛ mater. ꝛ ſcribet in linea. ipedimētū

¶ Ex p̄dictis ptꝫ. qn̄ leuat puer in baptiſmo a perſona ꝯiugata poſt
matrimoniū ꝯſummatū habente vnā ꝓlem oꝛiunt ſeptē cognatōes ſpūa
les ex illa leuatōne. Prima inter leuantē ꝛ leuatū. Secūda inter ꝯiugē le-
uantis ꝛ leuatū. Tercia inter ꝓlem leuātis ꝛ leuatū. Quarta inter leuan
tem ꝛ patrē leuati. Quinta inter leuantē ꝛ matrē leuati. Sexta inter ꝯiu
gem leuātis ꝛ patrē leuati. Septima inter ꝯiugē leuātis ꝛ matrem leua-
ti. Et ſic etiā oꝛiunt cognatōes ex parte baptizantis. vt ſi baptizans habe
at ꝯiugē ꝛ ꝓlem. ſicut dictū eſt de leuante etiā naſcunt ſeptem cognatōes
ſpūales. ꝛ ita ex baptiſmo vnius pueri ſunt quattuoꝛdecim cognatōnes
ſpūales. ꝛ multiplicant iſte cognatōnes ad multiplicatōem leuantium ꝛ
etiam ꝓlium leuantiū ſeu baptizantiū. Et eodem mō dicendū eſt in con
firmatione de tenente ꝛ ꝯfirmante

Notādum Septimo ꝙ cognatio ſpūalis pt ꝯtrahi p ꝓ-
curatoꝛē an̄ ꝯtractū matrimonij. ſecus aūt poſt
vt verbi gratia. Facio leuare filiuꝫ tuū p clericum meū. efficioꝛ cognatus
ſpiritualis ſcḿ cōmuniter doctoꝛes. c. Veniens. de cognatione ſpirituali

De arbore

Et dico notāter. ante ꝯtractū matrimonij. qꝛ ſi facerē leuare filiū vxoris
mee ex alio viro nō fierē cognatus vxoris mee. ⁊ poſſum exigere debitum
ſm dnm̄ Panor. q̄ iſto mō ꝯcordat diuerſas opiniones doctoꝝ in hac
materia in dicto. c. veniēs Et vt ibi volūt doctores pt etiā vniuerſitas p p
curatorē ꝯtrahere cognatōem ſpūalē. nō q̄ ad ſe. qꝛ nō hꝫ aiam. nec ē bap
tiſata. ſꝫ quo ad ſingulos de vniuerſitate etiā ante ꝯtractū matrimonij. ſe
cus aūt poſt. qꝛ diſpoſitio ꝯcepta in vniuerſitate reſoluit vt ꝯcernat ſingu
los ſi actus nō cadat in vniuerſitate. vt res potius valeat q̄ pereat. facit
c. Si ſnia. ⁊ glo. ſup v̄bo In vniuerſitatē. in. c. Romana. ne ſen. excōi. li.
vi. Dico notāter. añ matrimoniū ꝯtractū. qꝛ ſi bedellus vniuerſitatꝭ fa
ceret leuari filiū ſuū p procuratorē noie vniuerſitatis tūc ꝯtrahit cognatio
ſpūalis cū ſingulis de vniuerſitate. ſꝫ nō ꝯtrahit inter ipm bedellū ⁊ ſuā
vxorē. q̄uis ipe ſit membrum vniuerſitatis.

Notādum Octauo ⁊ finaliter. q̄ ſi puer ſit baptizatus in
domo ſicut ſepe ꝯtingit. tūc in eccłia nō ꝯtra-
hit cognatio ſpūalis. qꝛ nō reiterat ſacramentū. ſꝫ cognatio ſpūalis ꝯtra-
hitur in datione ſacramēti vł tentione ad illud. vt ſupra dictū ē. facit. c. ſi-
cut ſemel. lxviij. diſt. ſꝫ in hoc caſu ꝯtrahit cognatio ſpūalis in domo. Et
tantū de his trib⁹ arborib⁹ ſm magiſtꝝ Nicaſiū pontificij iuris doctorē.
necnō ſacris in litteris licentiatum.

Sequūtur modice additiones

Dictū eſt in p̄mo notabili huius materie q̄ cognatio ſpūalis impediēs
et dirimēs p duo dūtaxat ꝯtrahit ſacramēta. ſcꝫ baptiſmū ⁊ ꝯfirmatōem
Ex datione v̄o alioꝝ ſacramētoꝝ ſcꝫ penitētie venerabiliſſimi ſacramēti
corpis xp̄i. ordinis. matrimonij. extremeq̄ vnctōis. cognatio ſpūalis con-
trahit nulla. q̄ m̄rimoniū ipediat vł diſſoluat. vt ē manifeſt⁹ textus. c. q̄uis.
de cogna. ſpi. li. vi. Rō. qꝛ cognatio ſpūalis imitat carnalē inq̄tū p-
ꝯfert eē nature. Ita oritur ſpūalis p natiuitatē q̄ ꝯſiſtit in ſpū ⁊ ꝯfert eſſe
Nā ſicut cognatio carnalis oritur p natiuitatem que conſiſtit in carne ⁊
gratie. Unde in ſacramento baptiſmatis dr̄ hō renaſci. id eſt iterū naſci.
qꝛ p̄us natus erat carnaliter. nunc aūt ſpūaliter. ⁊ illā ſpūalem natiuitatē
ꝯfirmat frontis chriſmatio Rō doctoris ſancti in ſcrip. quarti diſtinc. xlij.
ar. ij. p̄mc. q. ad argu. p̄mum. Duplex eſt carnalis natiuitas. Prima in
vtero in quo id qd̄ natū eſt eſt adeo debile q̄ non poſſit extra exponi ſine
periculo. ⁊ huic natiuitati ſimilat regeneratio p baptiſmū. in quo regene-
ratur aliq̄s adhuc quaſi fouendus intra vterū eccleſie. Scd̄o eſt natiui-
tas ex vtero q̄n iā id qd̄ natū erat in vtero itē roboratum erat qd̄ pt ſine
periculo exponi exterioribꝫ. q̄ nata ſunt corrūpere. Et huic ſimilatur con-
firmatio p quā hō roboratus exponit in publicum ad ꝯfeſſionē nois xp̄i
Ideo ꝯgrue p vtrūq̄ iſtoꝝ ꝯtrahit cognatio ſpūalis. Debet tñ ſacerdos
abſtinere in p̄mis ⁊ maxime a tali cuius confeſſionem audiuit ⁊ peniten-
tiam ſalutarem iniunxit. iuxta ſtatutum eccleſie non ratione cognatōnis
quia nulla cognatio inter eum ⁊ eam cuius confeſſionē audiuit ꝯtrahitur,

Cognationis ſpūalis.

ſicut ſtatim dictum eſt. licet filia ſpūalis dicatur. Nec obſtat etiam. c. omnes. xxx. q. j. vbi ait Simachus papa. Omēs quos in penitentia ſuſcipimus ita vt noſtri ſint ſpūales filij. vt et ipi quos vel nobis ſuſcipientibꝫ. vel ſub trine merſionis vocabulo mergentibꝫ vnda ſacri baptiſmatis regenerauit. ſequitur in eodē Siluester quoqꝫ admonet vnūquēqꝫ ſacerdotum vt nullus cauſa fornicatōnis ad ſuam penitentialem filiam accedat. quia ſcriptum eſt. Omnes quos ꝛc̄. ſequitur. Quapropter hoc ſcelus ſi qs ꝑpetrauerit nō ſolum dignitatis honorem amittat. verūetiaꝫ vſqꝫ ad exitū vite ſue iugi penitētia ſe ſubdat. Dicit eñ doctor ſanctus. in ſcrip. quarti. diſt. xlij. arti. ij. ꝓme q̄ſtionis. ad arg. viij. ꝙ ꝑ penitentiā ꝯtrahitur quoddā fedus inter ſacerdotē ꝛ mulierē ꝯfitentem ſile cognatōni ſpūali. vt tantū peccet eam carnaliter cognoſcendo acſi eſſet ſua ſpūalis filia. Et hoc ideo. qꝛ maxima familiaritas eſt inter confitentem ꝛ ſacerdotem. Et ex hoc iſta ꝓhibitio eſt inducta vt tollatur peccandi occaſio. Nec etiā obſtat. c. ad limina. xxx. q. ꝓ. vbi dicitur in fine canonis. Filia dicitur ſpūalis non ſolum eius qui accipit. ſed etiam eius q̄ trine merſionis vocabulo eam ſacro baptiſmate tingit. Dicit etiam ſpūalis filia ſacerdotis q̄ ei peccata ſua ꝯfitetur. Harū aūt omniū flagicioſa ꝯiunctio eſt ꝛ eadem pena plectenda. Hec ibidem illa. c. Non obſtant quo ad contractuꝫ cognationis ſpūalis matrimonium dirimentis vel impedientis. Quia lex poſterior corrigit ꝓorem. licet de ea nō fecerit mentōnem. c. ꝓ. de ꝯſti. lib. vi. Vñ ſeqtur ꝙ ſacerdotis filius (ſi quis eſſet) bene poteſt contrahere cū ea quā ſacerdos pater filij in penitentialē ſuſcepit. non aūt cum ea quā baptizauit. ergo magna in huiuſmodi matrimonijs contrahendis habenda eſt cautela. cum ipſe ſacerdos ꝛ nō ſolum ſacerdos verumetiaꝫ laicus atqꝫ etiam mulier obſtetrix aut alia in neceſſitate baptizans ſit patrinus vel patrina omniū eorum quos baptizauit. ergo inter filios eorū naturales ꝛ ſpirituales matrimoniū poteſt conſiſtere nullum. quod bene memorie eſt cōmendandū. Quod dixi de laico vel laica (vbi videtur ambiguitas) ſentit dominus Panor. in. c. fi. de cogna. ſpūali. quia iura indiſtincte loquūtur. Nam ſi laicus tenens vel leuans in confirmatōe vel baptiſmate cōtrahit cognatōem ſpūalem. a fortiori baptizans laicus ſm Panor. Idem eſt ſi mulier baptizet. quia nō eſt differentia inter feminam ꝛ maſculum quo ad iſtam cognatōnem. vt probatur in. c. fi. de cog. ſpi. li. ſexto. et in. c. veniens eodem titu. Dicit. c. fina. lib. ſexto. Quāuis nō plures q̄ꝫ vnus vir vel vna mulier accedere debeat ad ſuſcipiendum de baptiſmo infantem iuxta ſacrorum canonū inſtituta. ſi tamen plures acceſſerint. ſpiritualis cognatio inde contrahitur matrimonia contrahenda impediens etiā poſt contracta diſſoluens. Dicit textus (vnus) glo. Innocen. Si vrgeret neceſſitas in cathecaſmo. baptiſmo. ꝯfirmationeqꝫ vnus poteſt eē patrinus. licet hoc non habeat conſuetudo romana. de conſe. diſtin. iiij. in cathecaſmo. In fine illius canonis dicitur. Non eſt conſuetudo romana. ſed per ſingulos ſinguli ſuſcipiant. gloſa. ꝛ ita latius ſe extenderet charitas. xxxv. queſtione. j. cum igitur. Vbi inter cetera dicitur Dum ergo habet quis alium patrem. alium ſocerum numeroſius ſe charitas diffundit

Sic etiã vult clicitſue dñ̄ ſinguli ſingulos hn̄t patrinos .ſ. dum alij ſunt
patrini in baptiſmate. alij in ꝯfirmatōe. ãpliorꝫ neceſſitudinū rō erit. Dixit
etiã. c. ꝗ̄uis. iuxta ſacrorꝫ canonū inſtituta. Hec inſtituta habent̄ in. c. non
plures ⁊c. vt ſupra de ꝯſe. di. iiij. ſ3 in ꝯtrariū ſit. c. ꝙ aūt. xxx. q. iiij. vbi dr̄.
ꝙ ãt vxor cū marito in baptiſmate ſil' nō debeãt ſuſcipe puerꝝ nulla autori
tate repit' ꝓhibitū. Ecce in. c. nō plures ex decretis Leonis pape. de ꝯſe.
di. iiij. dr̄ nō plures. ibi di Vir ⁊ vxor nulla ꝓhibitōe ipediente ſil' pn̄t le-
uare. Argumētū illud ſoluit glo. c. Q3 aūt. dicēs Lic3 ſtatutū fuerat nō
plures eē. nōdū tn̄ in man⁹ legentiū venerat. Vel forte vir ⁊ vxor nō di-
cunt̄ plures. cū vna caro ſint effecti. xxxv. q. iij. c. nullū. et. c. ſane. et. c. ſi vir
Subdit̄ in. c. ꝙ aūt. crebrius allegato. S3 vt puritas ſpūalis paternita-
tis ab omi labe ⁊ infamia ꝯſeruet̄ imunis. dignū eſſe decernim⁹ vt vtriqꝫ
ſiml' ad hoc ſpirare minime p̄ſumant ⁊c. Dicit gloſa ſup verbo infamia
Crederent eīn ſtulti aliquã ꝓximitatē inter eos ꝯtrahi ſi ſil' ſuſciperent. ſ3
etiã ſupfluū eſſet vt vterqꝫ ſuſciperet. cum ex ſuſceptōne alterius vterqꝫ cō
pater efficitur. De ꝯſuetudine tamen eſt in quibuſdam locis ꝙ vterqꝫ ſi-
mul ſuſcipit. ☞ Seqtur additio.

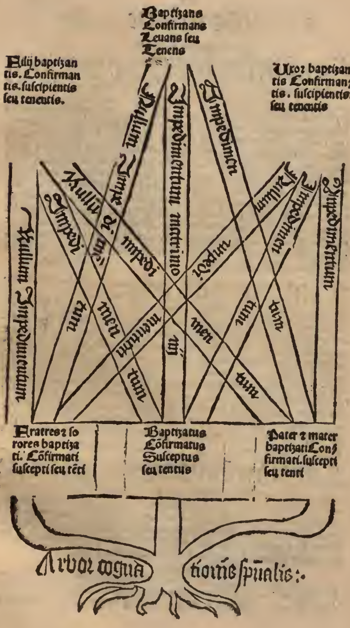
Cōſiderãdū Scd̄o. Dictū eſt in tercio notabili. ſi quis
leuaret puerꝝ ſuū ⁊c. Ex. c. ſi vir ⁊ mulier. de
cog. ſpūali. habet̄ ar. op. Ad ꝯpaternitatē ꝯtrahēdã reqrunt̄ anim⁹ ⁊ cer-
ta ſcia. Ex q̄ pt inferri. Si qs credēs tenere filiū vni⁹ tenuit filiū alterius.
nō efficit̄ ille pater ſpūalis baptizati. ſaltē ad dirimēdū matrimoniū poſt
ꝯtractu3. circa qd̄ tn̄ p̄t dubitari. hec Panor. ⁊ dr̄. dic vt dicã in ſili. q. eo.
ti. c. veniens. Tunc ibidē inter cetera refert. Nã iura ſolū reqrunt leuan-
tem vt rn̄deat ꝓ puero ⁊ obliget ſe apud deum. de q̄ eſt bonus textus in. c.
Vos ante oia. de ꝯſe. diſt. iiij. ſed Car. dr̄ qn̄ qs ꝑ ſe vult ꝯtrahere iſtam
cognatōem. nō ſufficit ſola p̄ſentia niſi puerꝝ ꝑ ſe ſuſtentet ſeu eum tangat
tpe ſacramenti. Itē glo. finalis huius. c. Si vir ⁊ mulier videt̄ tenere ſiue
ignorãter ſiue ſcienter ꝯpaternitas inter ꝯiuges ſic ꝯtracta pt qlibet debi-
tum exigere. Goff. ⁊ Vin. diſtinguūt. Aut alter ſolus fuit ſciens. et ille
ꝓuat̄ facultate exigēdi. Aut vterqꝫ. tūc fit ꝯpenſatio. vn̄ qlibet habebit fa
cultatē exigendi. fa. c. vlti. et penulti. de adul. et. l. ſi ambo. ff. de cōpenſa.
Nec opinio mihi nō placet. dr̄ Panor. q3 ꝯpenſatio fit vbi agit̄ de vtili-
tate ⁊ ꝯmodo derelinquētiū. ⁊ ſic loquūtur iura ſupius allegata. ſ3 in ca-
ſu noſtro ꝓuatio exigēdi debitū nō fit ad vtilitatē alterius. ſ3 ob reueren
tiam cognatōis ſpūalis. ⁊ ſic vnius delictū aliū nō excuſat. Hoc finaliter
tenet data ſcientia vtriuſqꝫ neuter poſſet exigere nec ſubtrahere. q̄ſi dicat.
nō debet qs exigere. ſi tn̄ exigit tenet̄ alter reddere debitū. De hoc ē glo.
ſatis lata in. c. noſſe. xxxi. q. ꝓ. q̄ ꝯcludit ꝙ ſcienter hoc attētans eſt ꝓua-
tus facultate exigendi debitū. Et mihi placet inquit Panor. hec opinio
ꝓmo ꝑ tex. in. c. de eo. xxx. q. ꝓ. vbi dr̄ talis mortua ꝯiuge dr̄ remanere ſi-
ne ſpe ꝯiugij. Ecce ergo ꝗ̄trum in ſe eſt ꝓuatur exercitio matrimoniali Et
rō huius textus adducō dr̄ Panor. Nã ſuſtinet̄ hic ꝯiugiū ne fraus do
loſo patrocinet̄. q3 ſi fecit ſcienter doloſe vt ſeparet̄ matrimoniū. dolus nō
debet ei patrocinari. ſed potius obeſſe. Hec Panor.

☞ Sequitur Addítio

Conſiderãdũ Tercio ex c. Sup eo. de cog. ſpi. ꝙ com
paternitas pt duplr eſſe inter aliq̃s. vt
puta. qꝛ q̃libet ſuſcepit filium alterius de ſacrofonte Ex quo nota. Si ego
leuã filiũ tuũ de ſacrifontis lauachꝛo tu licite potes ⁊ leuare filiũ meũ. ⁊ tũc
ꝑ vtrũqꝫ iſtoꝝ filioꝝ ꝯpaternitas eſt ꝯtracta Et inter filios ꝑ quoꝝ neu
trũ deuentũ eſt ad ꝯpaternitatẽ licite matrimonia cõtrahũtur. de cog. ſpi.
c. j. niſi ꝯſuetudo ſit in ꝯtrariũ. vbi Panoꝛ. pluribꝫ iuribꝫ ꝓ ⁊ ꝯtra allega
tis ex doctoꝝ ſententijs dt. Concludo ergo ꝙ inter filios duoꝝ ꝯpatrum
ꝑ quoꝝ alteꝝ vel vtrũqꝫ ꝯtracta eſt ꝯpaternitas nõ pt matrimoniũ ꝯſi-
ſtere ⁊ ſi de facto fuerit ꝯtractũ debet ſeparari nulla ꝯſuetudine contraria
opitulante. ⁊ ſic intelligitꝛ pncipiũ. c. ſup eo. vſqꝫ ad. §. ceteꝝ. Si vero ꝑ neu-
trũ iſtoꝝ deuentũ eſt ad ꝯpaternitatẽ ſi nulla ſubeſt ꝯſuetudo libere pñt
adinuicẽ matrimonia ꝯtrahere. vt in. §. ceteꝝ. ⁊ clarius in pmo. c. de cog.
ſpi. ſi. vero ꝯſuetudo diſponit vt ꝑmittantꝛ matrimonia tũc fortius pñt cõ
trahere cũ ꝯſuetudo ꝯcurrat cum iure cõi. ſi vero ꝯſuetudo diſponat oppo
ſitũ. tũc aduerte inq̃t Panoꝛ. aut hꝫ ꝯſuetudo vt mrimoniũ penitꝰ inter
iſtos nõ ꝯtrahatꝛ. ⁊ ꝙ de facto ꝓſumptũ ſeparetꝛ tũc ſerua ꝯſuetudinẽ ſi eſt
talis ꝙ ex eius ꝓteritõe generetꝛ ſcandalũ. qꝛ ſic lo. ca. ſupꝛa eo. ⁊ ita intelli-
ge. ꝟ. itaqꝫ. Quia vbi ſubeſt talis ꝯſuetudo inhabilitans maxime appꝛo
bata ꝑ Papã. vt hic nõ pt dici ꝙ iſti cõuenientes ſunt a deo ꝯiũcti ⁊ ceſſat
ar. quos deus ꝯiũxit. xiij q. ij. Aut hꝫ ꝯſuetudo vt inter iſtos ꝑ quoꝛum
neutꝝ ⁊c. impeditꝛ matrimoniũ. ſed nõ dirimatꝛ. ⁊ tũc ſerua. ꝟ. verum. Et
tũc pt decidi alia queſtio. Nũquid valeat ꝯſuetudo circa facultatem in-
habilitandi vel habilitandi aliquos ad matrimoniũ. Et dic clariꝰ ꝙ aut
ꝯſuetudo habilitat al's inhabiles ꝑ ius canonicũ puta ꝙ in tercio gradu
poſſit eſſe matrimoniũ vel frater cũ ſoꝛoꝛe ſpũali poſſet ꝯtrahere ⁊ nõ va
let ꝯſuetudo vt videtꝛ h textꝰ. inducendo in. c. ſup eo. ⁊ in ꝯtꝛo. c. qd ſup his
de ꝯſan. ⁊ affi. ⁊ vtrobiqꝫ hoc tenet Hoſtienſis q̃ſi ꝯſuetudo nõ ſit rõna-
bilis. cũ ſit ꝯtra oẽm honeſtatẽ. Ex quo infero dt Panoꝛ. ꝯſuetudinem a
papa nõ appꝛobatã nõ poſſe tollere ipedimẽtũ publice honeſtatis. qꝛ non
valet ꝯſuetudo ꝯtra honeſtatẽ eccle. vt in. c. Cũ decoꝛe. de vi. ⁊ honeſta.
clericoꝝ. Aut ꝯſuetudo inhabilitat al's habiles. vt in filijs duoꝝ ꝯpa-
trũ ꝑ quoꝝ neutꝝ ⁊c. ⁊ tũc aut hꝫ ſolũ ꝯſuetudo vt impediat nõ vt diri-
mat. ⁊ valet hic in. c. ſup eo. ꝟ. itaqꝫ. ⁊ in ꝟ. ceteꝝ. facit. c. Cũ olim. de cleri.
ꝯiu. Aut hꝫ vt diſſoluatꝛ ꝯiugiũ. ⁊ ſic tũc ad tpꝯ valet. vt voluit hic Inno
centius Nã peccauerũt ꝯtrahẽdo ꝯtra ꝯſuetudinẽ patrie. xxx. q. v. ca. Ali
ter. Aut hꝫ vt diſſoluantꝛ in ꝑpetuũ. ⁊ ſi eſt appꝛobata ꝑ papã ſaltẽ tacite
valet. vt ꝓbatꝛ hic fm lect. Hoſti. Aut nõ apparet de pape appꝛobatione.
tũc videtꝛ velle Hoſti. ꝯſuetudinem nõ valere. dt enĩ cãm huius capituli
non extendendũ. ſed ego inq̃t Panoꝛ. putarẽ oppoſitũ vbi cũ ꝯſuetudine
ꝯcurreret ſcandalũ. qꝛ ſicut papa pt ius diuinũ interpꝛtari ⁊ addere ac di-
minuere vt loq̃tur Inno. in. c. q in eccle. ꝯſti. ita ⁊ ꝯſuetudo. vt notat idẽ
Inno. in. c. fi. de ꝯſuetudine. Item video inq̃t Panoꝛ. ꝙ ꝯſuetudo que ge-
nerat ſcandalũ inhabilitat quẽ ad matrimoniũ ſpũale. vt in. c. Cum olim

de cle.ꝯiu.ergo pari rõne debet poſſe inhabilitare ad matrimoniũ carnale Et notabis ſingulariter illam gloſam dt Panoꝛ. Si in aliquo loco eſſet hodie ꝯſuetudo vt in q̄nto gradu nõ poſſet ꝯtrahi matrimoniũ.ꝛ ex cõtractu generaretur ſcandalum ꝙ non valeret matrimoniũ.licet.c. Nõ debet.de ꝯſang.ꝛ affi.hoc ꝑmittat. Et poteſt eſſe ratio duplex Prima quia hec ꝯſuetudo ꝯcurrit cuꝫ iure antiquo ac cenſetur eſſe ſublata per ius nouum ex quo nõ reprobatur per illud ius ꝛ ꝯcurrit ſecũdũ ſcandalũ.ꝛ hãc rõnem ſentit glo. Scd̃a rõ colligit ex dictis.qꝛ ꝯſuetudo ꝯtinẽs in ſe ſcandalũ ex ꝑteritione pt inhabilitare alias habiles.ſed vbi a ꝑncipio nulluꝫ fuiſſet impedimentũ ſolum ſcandaluꝫ ſuperueniens non poteſt diſſoluere matrimoniũ.vt dt iſta glo.qm̃ notabis inq̄t Panoꝛ.qꝛ ꝓpter ſcandalum nõ eſt recedendum a veritate iuris diuini.vt in.c.ij.de no.op.nũ.ꝛ in regula qui ſcandalizauerit.de regulis iuris.Et tm̃ ad p̃ns de ꝯſuetudine.q̄ latius cupit hanc materiam maſticare poteſt videre Panoꝛ.ſuper eo.de cog.ſpũali.Et an cognatio ſpũalis poſſit contrahi ꝑ ꝓcuratorem latius tractatur per Panoꝛ.ti.eo.c.Veniẽs.communiter tamen doctores vti ego fui inſtructus tenent ꝙ nõ.eſt tamen diſceptatio inter eos.relinquo ergo hec aliorum iudicio.

Conſiderandũ Quarto.ꝙ cognatio ſpũalis etiam ſe extendit ad illegitimas ꝓles.vt eſt manifeſtũ.c.Ex litteris.de cogna.ſpi.vt ſi ſacerdos haberet filiam (qḋ cum reuerentia dico) illa filia nõ poteſt ꝯtrahere cum eo quem idem ſacerdos batizauit.hoc etiã pꝫ per glo.xxx.q.iij.in ſumma. Sequitur cognationis ſpũalis materia principalis

Baptizans
Confirmans
Leuans ſeu
Tenens
Filij baptizantis. Confirmantis. ſuſcipientis ſeu tenentis.
Uxor baptizantis Confirmantis. ſuſcipientis. ſeu tenentis
Nullum impedimentum
Impedimentum matrimonij
Impedimentum
Nullum impedimentum
Impedimentum
Fratres ʒ ſorores baptizati. Cōfirmati ſuſcepti ſeu tēti
Baptizatus Cōfirmatus Suſceptus ſeu tentus
Pater ʒ mater baptizati Confirmati. ſuſcepti ſeu tenti
Arbor cognationis ſpūalis :.

☞ Sequitur Additio

Conſideranda Sūt modica de cognacōne legali Cognatio legal' ē q̄ ꝓuenit ex adoptione. Eſt aūt adoptio act⁹ legitim⁹ ꝑ quē q̄s fit fili⁹ ꝛ nō ē. tm̄ vlteri⁹ habet ꝓ filio vel nepote vl' vlterioꝛe ſ̄m voluntatē adoptātiſ. Eſt āt adoptio vnū gen⁹ ↄtinēs ſub ſe duas ſpēs. ſꝫ qꝛ vni ſpēꝝ nō ē nomē ipoſitū iuxta regulā topicalē vſurpat ſibi nomē gn̄is. qꝛ Adoptionū alia adoptio. alia arrogatio. ꝛ adoptio fit duobꝫ modis. iuxta. §. adoptio in fi. inſti. de adoptōibꝫ Vna fit q̄ adoptāt' q̄ ſui iuris ſtꝫ auctoꝛitate īpatoꝛis vel ꝑncipis. ꝛ vocat' ꝓprie arrogatio. dꝛ āt arrogatio. qꝛ is q̄ arrogat rogat'. h̄ ē īterrogat' an velit eū quē arrogat iuſtū filiū ſibi eē. ꝛ is q̄ arrogat' iterrogat' an id fieri patiat'. Alia fit q̄ adoptāt' q̄ i ptāte parētū ſunt īpio magiſtrat⁹ ſiue cuiuſlibꝫ ordinarij iudicis vl' defenſoꝛis ciuitatiſ aut etiā nō oꝛdinarij iuriſdictōnē tm̄ hn̄tiſ. iure ſaltē feudoꝝ ꝛ ille vocat' ꝓprie adoptio. ḡ adoptat' is q̄ in ptāte aliena ē. arrogat' is q̄ ſui iuris ē. vn̄ vſus. Arrogo q̄ ſu⁹ eſt ꝛ hꝫ me⁹ eē neceſſe Patris adopto ſuū nec patris deſinit eē. vt' ꝓbant hec. ff. de adop. l. gn̄aliꝰ. Adoptiu⁹ eīm nō trāſit in ptātē adoptātis. ſꝫ hꝫ ius ſuccedendi ab inteſtato. inſti. de adop. §. j.

☞ Additio

Conſiderandū Scd̄o. q tres ſtꝫ ḡd⁹ adoptōis ſiue legal' cognatōis q̄ ſubſpēs dici pn̄t. ¶ Prim⁹ ḡd⁹ ſiue ꝑma ſubſpēs ē ſupioꝝ ꝛ iferioꝝ. videlꝫ aſcēdētiū. ꝛ deſcēdētiū q̄ attēdit' iter patrē adoptātē ꝛ filiū vl' filiā. nepotē vl' neptim adoptatū vl' adoptatā ¶ Scd̄s ḡd⁹ ſiue ſcd̄a ſubſpēs ē collateraliū ex latere veniētiū q̄ attēdit' iter filiū ſiue filiā naturalē adoptātiſ ꝛ filiū vl' filiā adoptiuū vl' adoptiuā ¶ Terci⁹ ḡ. d⁹ ſiue tercia ſubſpēs ē etiā q̄dā nō deſcēdētiū ꝛ attēdit' iter adoptatoꝛē ꝛ vxoꝛē filij adoptati. Et iter filiū adoptiuū ꝛ vxoꝛē adoptatoꝛis. ꝛ hec ſubſpēs ē q̄ſi legal' affinitas In ꝑ⁹ gradu eſt ꝓhibitio ꝑpetua. vt pꝫ. xxx. q. iij. c. Ita diligere. in ſcd̄o eſt tpal' ꝓhibitio vl' ꝑpetua durāte adoptatōe. h̄ eſt q̄diu ſtꝫ in eiuſdē patris poteſtate. ea ꝟo ſoluta eos ↄtrhere nō ipedit. c. vt ſupra. In tercio gradu vbi q̄ſi legalis affinitas eſt itꝛꝫ om̄i tpe ꝛ indiſtincte ipedit' m̄rimoniuꝫ. vt. ff. de ritu nup. l. Nam adoptiua

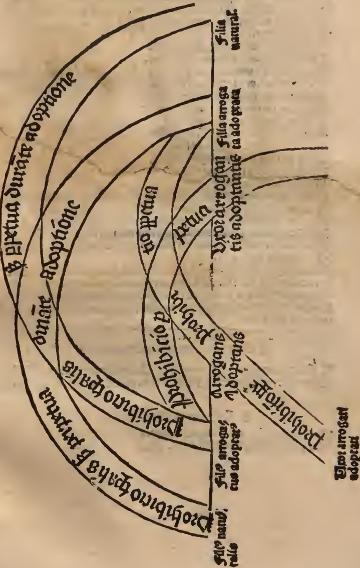
☞ Additio

Conſiderādū Tercio q filꝰ illegitim⁹ pt ↄtrhere cū filia adoptiua. qꝛ tal' filꝰ illegitim⁹ nō ē i ptāte pr̄is. vt pꝫ xxx. q. iij. i ſumma Hugo. Inno. Hoſti. ↄcoꝛdāt. lꝫ q̄dā diſſentiāt Itē q̄rit'. adoptiu⁹ durāte adoptatōe ↄtrhat cū filia legitima nūq̄d matrimoniū diſſoluet' Rn̄det wilh. q nō. ſꝫ veri⁹ ē d̄m vt notat Hugo. q diſſoluet'. Itē q̄rit' ſcd̄o an due pſone adoptate poſſint ↄtrhere inter ſe Rn̄det ſ̄m wilh. q pn̄t cū nuſq̄ repiat' ꝓhibitū. ſic etiā duo filij ſpūales alicui⁹ ↄtrhere pn̄t ꝛ ſpūales cū adoptiuo In h̄ ↄcoꝛdāt bn̄. ꝛ Hug.

☞ Additio

Conſiderādū Quarto. q arboꝛ cognatōnis legalis formari poteſt (ne pijs lectoꝛibus faſtidium generem) ſicut ſequetur in figura cum circulis vel abſq̄ ſ̄m beneplacitū formantis

Arbor cognatōis legalis

Conſideratis predictis luculen

ter ac ſingulis intellectualiter ponderatis patet ꝙ inter ſubſequentes ꝑ
ſonas matrimoniū ꝯſiſtere pt̄ ac ꝯtrahere poſſunt. videlicet
Preuignus cum preuigna ex diuerſis geniti
Socer ⁊ ſocrus.
Filius ab alia cum filia ex alio genitus
Duo fratres cum duabus ſororibus.
Socer cū filia generi ſui quā habuit ex alia. gener cū ꝑuigna ſoceri ſui
Mater mariti pt̄ ꝯtrahere cū filio nurus ſue ab extraneo genito
Filius vitrici ex alia cū preuigna vitrici
Frater patrui cum ſorore matertere
Patruus cum matertera ⁊ econtra
Auunculus cum amita ⁊ ſic de alijs
Pater cum matre filius cum filia.
Pater aliquis ⁊ vxoris filij ſui mater.
Mater vxoris ⁊ pater mariti.
Uitricus cum matre
Preuignus matris cum filia matris ex alio genita ⁊ econtra
Preuigna patris cum filio patris ex alio genito.
Uir cū muliere q̄ leuauit filiū vxoris ſue ab alio genitū ⁊ econtra
Uir cum duabꝰ cōmatribꝰ ſi cōmaternitas matrimoniū p̄ceſſit
Uxor leuātis viri aut tenētis ad ꝯfirmatōēꝫ nō carnalr̄ cognita ⁊ ecōtra
Uir leuantis vxoris ⁊c̄.
Pater ⁊ mater cū parētibꝰ q̄ꝝ ꝓlem filij ꝓprij leuauerūt aut tenuerūt
Proles leuātis cū prole vel fratre aut ſorore leuati aut tenti
Leuans aut tenens cū nepote ſeu alijs ꝯſanguineis leuati aut tenti
Leuans ſeu tenens ſeu proles eoꝝ cum ſorore leuati aut tenti aut cuꝫ fratre leuati aut tenti.

❡ Enigmata materiā dictā declarantia

❡ Eſt comes cū duodecim militibꝰ. Quoꝝ q̄ttuor erant ſui filij. q̄ttuor ſui ſororij. ⁊ reliq̄ q̄ttuor ſui generi. ⁊ oēs erāt de vna matre legitime nati.

❡ Enigma

Salue nepos frater dixit filio ſua mater
Uerum dicebat qui poteſt ſoluere ſoluat

De enigmatibus

¶ Enigma

¶ Eſt mulier quedam iuuenis vltime ferme ſenectutis virum habens ſtans illa corā ſex iuuenibꝫ dr. Duo ſunt fratres patris mei. Duo ſunt fratres matris mee. Duo ꝓ filij mei ⁊ oēs de illo ſene vnico patre legiti me iuxta canonū decreta ⁊ eccleſie ſtatuta. matrimonialiter geniti

¶ Enigma

¶ Enigma q̄ duo fratres poſſunt ꝯtrahere cum duabꝫ ſuis ſororibꝫ

¶ Enigma

¶ Dicūt due mulieres de duobꝫ pueris. Iſti ſunt filij ⁊ nepotes noſtri hoc eſt filij filioꝝ noſtroꝝ ⁊ fratres eorūdē ⁊ ſunt filij ⁊ fratres maritoꝝ noſtroꝝ immo vterqꝫ eſt patruus alterꝰ ac etiā nepos improprie. Noſqꝫ mulieres ſumus eoꝝ matres ⁊ auie. q̄libet quoqꝫ noſtraꝝ alterius eſt nurus atqꝫ ſocrus Mariti noſtri ſunt filij noſtri ⁊ quilibet eoꝝ eſt vitricus et filiaſter ſiue preuignus

¶ Illuſtrationi triplicis Arboris in fronte ꝑmi folij notate ꝑ illuminatiſſimū pie ⁊ inextincte memorie viꝝ dn̄m Nicaſiū Woerdenſem ex antiq̄ ⁊ illuſtri ducatu Brabātie ꝓgenitū. ꝑcelſe Louanienſis Achademie (q̄ potētiſſimi Brabātie Principis eſt Uniuerſitas) ꝓ ꝑmacutū ⁊ theoꝛlogum eminentē. extin (q̄d ſtupendū eſt) ⁊ Antiſtij iuris (q̄d Canonum vocant) doctorē expertiſſimū animo vigilantiſſimo congeſte. cum nōnullis appoſtilationibꝫ hinc ⁊ inde principali materie appoſitis a liberaliū artiū magiſtro Joāne Stehelin paſtore in Oberdorff collectis. ꝑ internoſcere volentibꝫ graduū diſtantias ⁊c̄. finis imponitur Quarto Colonie in Edibus Quentel pſauſtus. Anno poſt virginalem partum. M.cccc. vi. ad medium Februarij:

¶ Hec ex Lectura eiuſdē (quā ſuꝑ diui Juſtiniani Inſtitutiones edidit) ſolerter ſunt deſumpta.

Z. 110.9

49 960559

XVII